

„Sociokultura Krajiny podstávkových domů“

= Společný život v souladu s UR

- Definice udržitelného rozvoje (UR)

dle zprávy „Naše společná budoucnost“ přednesená v roce 1987
předsedkyní G.H.Brundtlandovou Světové komisi OSN pro životní prostředí
a rozvoj (WCED):

*„Udržitelný rozvoj je takový způsob rozvoje,
který uspokojuje potřeby přítomnosti, aniž by
oslaboval možnosti budoucích generací
naplňovat jejich vlastní potřeby.“*

„Sociokultura Krajiny podstávkových domů“ = Společný život v souladu s UR

Základní principy UR:

- *Propojení základních oblastí života* ⇒ ekonomika, společnost, životní prostředí
- *Dlouhodobá perspektiva* ⇒ zvažování dopadů = strategické plánování
- *Kapacita životního prostředí je omezená* ⇒ nejen z hlediska zdrojů, ale i znečištění
- *Předběžná opatrnost* ⇒ důsledky ne všech našich činností jsou vždy známy, je na místě být opatrný
- *Prevence* ⇒ je efektivnější než následné řešení dopadů
- *Kvalita života* ⇒ má rozměr nejen materiální, ale také společenský, etický, estetický, duchovní, kulturní, zdravotní, atd

„Sociokultura Krajiny podstávkových domů“ = Společný život v souladu s UR

Základní principy UR (pokračování):

- *Sociální spravedlnost* ⇒ příležitosti i zodpovědnosti by měly být děleny mezi země, regiony i mezi rozdílné sociální skupiny. Chudoba je ohrožující faktor UR.
- *Zohlednění vztahu „lokální – globální“* ⇒ činnosti na místní úrovni oblivňují problémy na úrovni globální
- *Vnitrogenační a mezigenační odpovědnost* ⇒ zabezpečení národnostní, rasové i jiné rovnosti, respektování práv všech současných i budoucích generací na zdravé prostředí a sociální spravedlnost
- *Demokratické procesy* ⇒ zapojování veřejnosti do rozhodovacích procesů od počátečních fází vytváří jejich obecnou podporu pro realizaci

„Sociokultura Krajiny podstávkových domů“= Společný život v souladu s UR

Předpokladem dosažení UR je „*správné řízení věcí veřejných*“. To je založeno na:

- Otevřenosti
- Zapojení veřejnosti do rozhodování
- Zodpovědnosti
- Efektivnosti
- Spojitosti strategií s konkrétními aktivitami

Správné řízení věcí veřejných by mělo respektovat základní principy UR („UN Millennium Declaration“, summit OSN v Johannesburgu 2000)

„Sociokultura Krajiny podstávkových domů“ = Společný život v souladu s UR

Realizací projektu „**Krajina podstávkových domů: Modelový projekt na rozvoj hraničního regionu**“ sledují samosprávy z regionů Horní Lužice, severní Čechy a Dolní Slezsko společný regionální rozvoj příhraničních strukturálně slabých oblastí SRN, České republiky a Polska, tzv. Trojmezí

„Sociokultura Krajiny podstávkových domů“ = Společný život v souladu s UR

Hlavním cílem projektu je pochopení tohoto území jako sjednocené a neohraničené oblasti, s charakteristickými stavebními prvky slovanských srubů a středoněmeckého řemeslného postupu. Uchopení tohoto zdejšího kulturně sociálního dědictví a vytvoření pro ekonomiku podpůrných faktorů, je **hlavním motivem** projektu.

„Sociokultura Krajiny podstávkových domů“= Společný život v souladu s UR

Konkrétní úkoly projektu jsou velmi rozmanité. Je zřejmé, že jejich realizací dojde v tomto území k postupnému zavádění principů UR do praktického života.

Příkladem mohou být tyto následující kroky:

- **Odbyrokratizování jednání** ⇒ *demokratické procesy*
- **Nové strukturování programů odrážející aktuální potřeby** ⇒ *dlouhodobá perspektiva pomocí strategického plánování*
- **Zajištění prostředků ze svého rozpočtu na podporu vzájemné dlouhodobé spolupráce** ⇒ *vnitrogenerační, mezigenerační odpovědnost zabezpečující národní rovnost*
- **Podpora tradičních aktivit a rozvoje nových hospodářských, společenských a ochrannářských činností** ⇒ *propojení základních oblastí života a zlepšení jeho kvality*
- **Vytvoření regionálního managementu všech tří zemí** ⇒ *společná řízení věcí veřejných*

„Sociokultura Krajiny podstávkových domů“= Společný život v souladu s UR

Jak tyto kroky a úkoly splnit je záležitostí nejen jednotlivých realizačních projektů, ale i chuti zdejších obyvatel ke společné tvorbě, pomoci, spolupráci, a také nutnosti přistoupit ke změnám svého vlastního myšlení, životních postojů a životního stylu.

Jaké jsou v tomto smyslu stávající názory obyvatel „Krajiny podstávkových domů“ ???

„Sociokultura Krajiny podstávkových domů“ = Společný život v souladu s UR

Studie „Rozšíření EU jako mobilizační podnět pro správná stanoviska? Internatinal University Bremen (2004)

- Co si myslí naši sousedé na druhé straně hranic, jaké naděje a starosti mají?
- Spjatost s regiony, hodnocení hospodářské situace
- Konflikty, kontakty, zjednodušené představy, sympatie, postoje k autoritám, cizincům a nacionalismu

Studie „Rozšíření EU jako mobilizační podnět pro správná stanoviska?

Internatinal University Bremen (2004)

- Na začátku léta 2004 byli dotazováni:

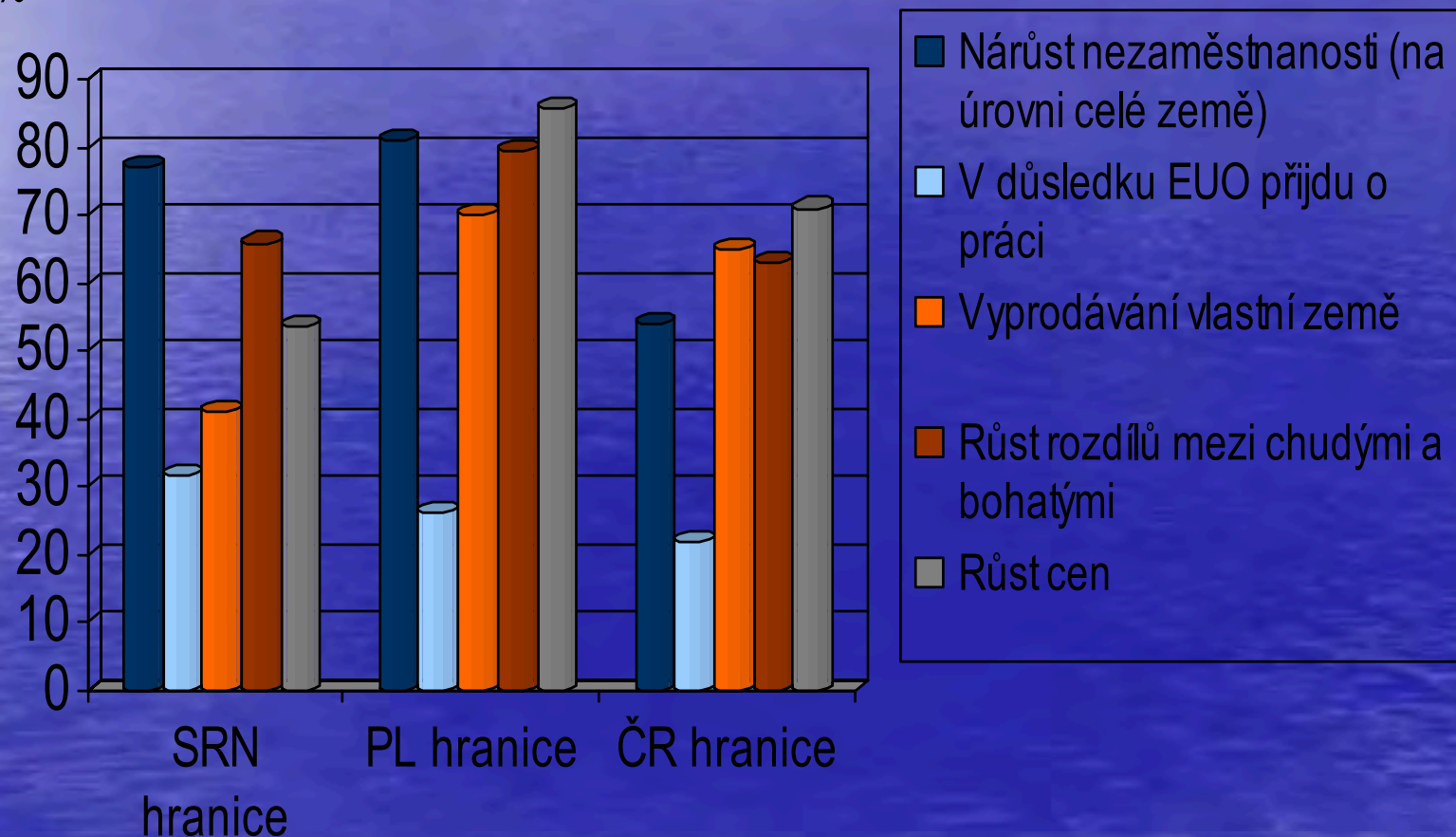
• Osoby	Oblasti
• 1008	SRN celkem
• 513	SRN-hranice
• 397	Polsko-hranice
• 409	Česká rep. hranice

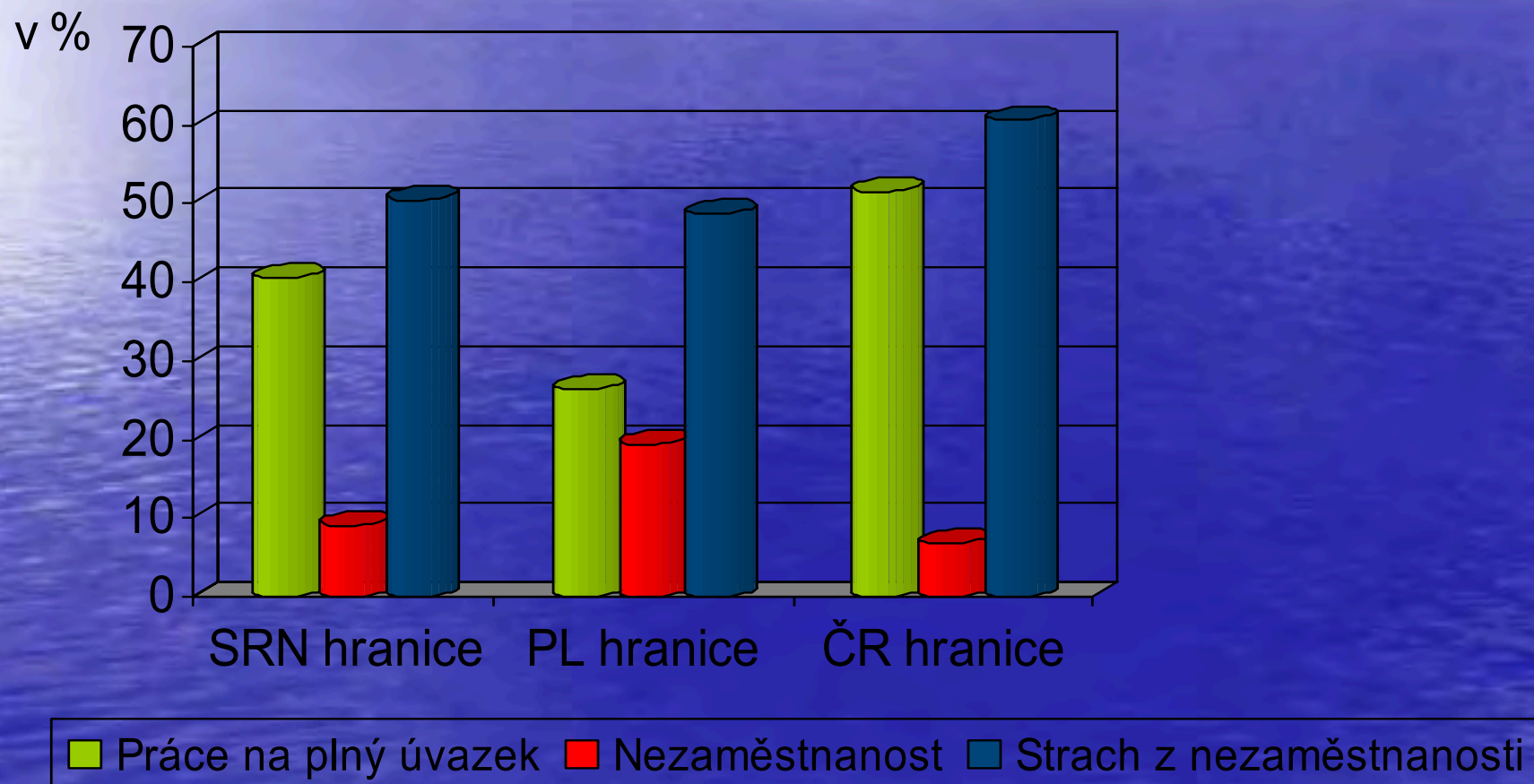

Hospodářské starosti ve vztahu k rozšíření EU směrem na východ

Souhlas v %

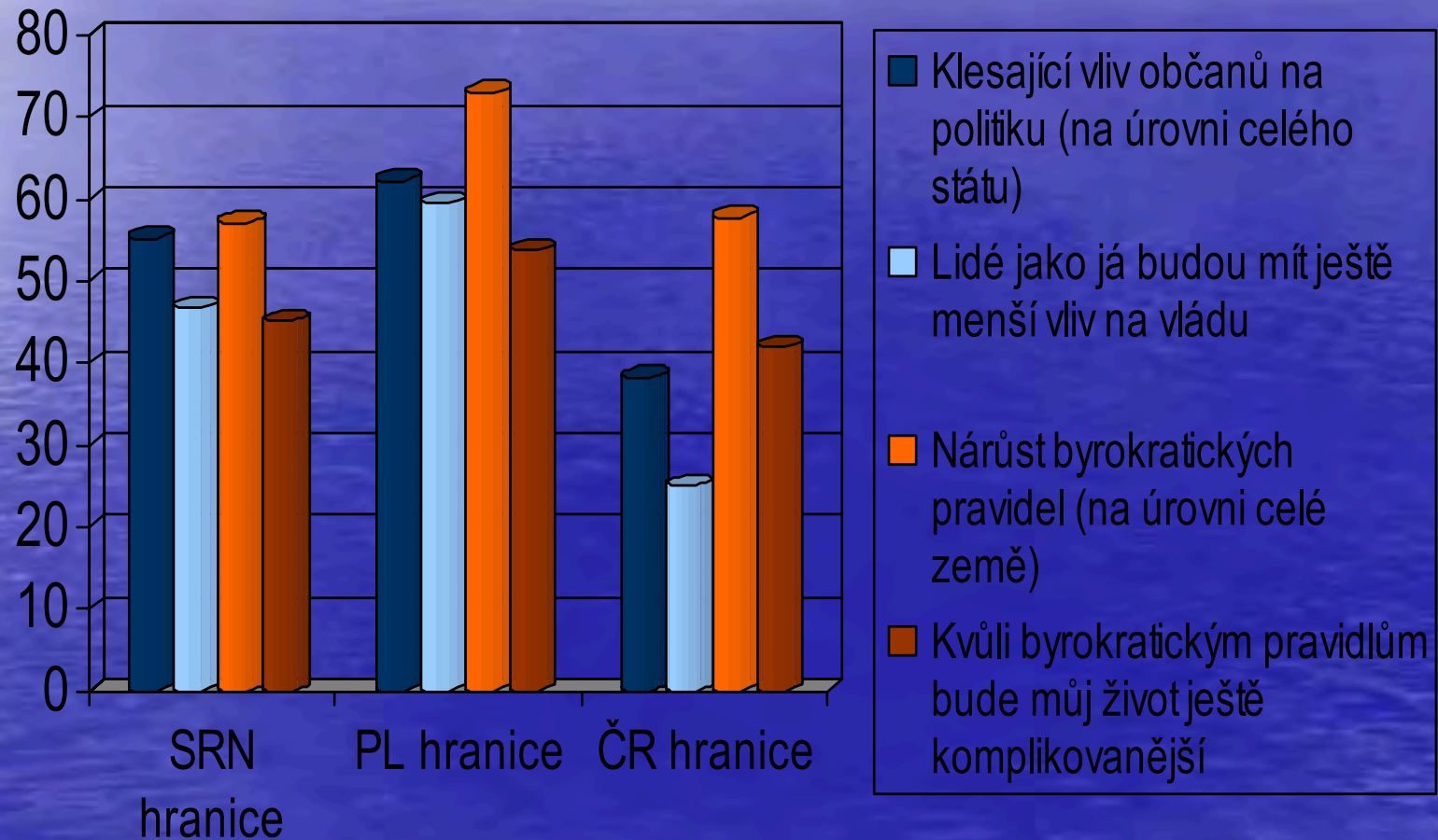
K aktuální situaci na pracovním trhu

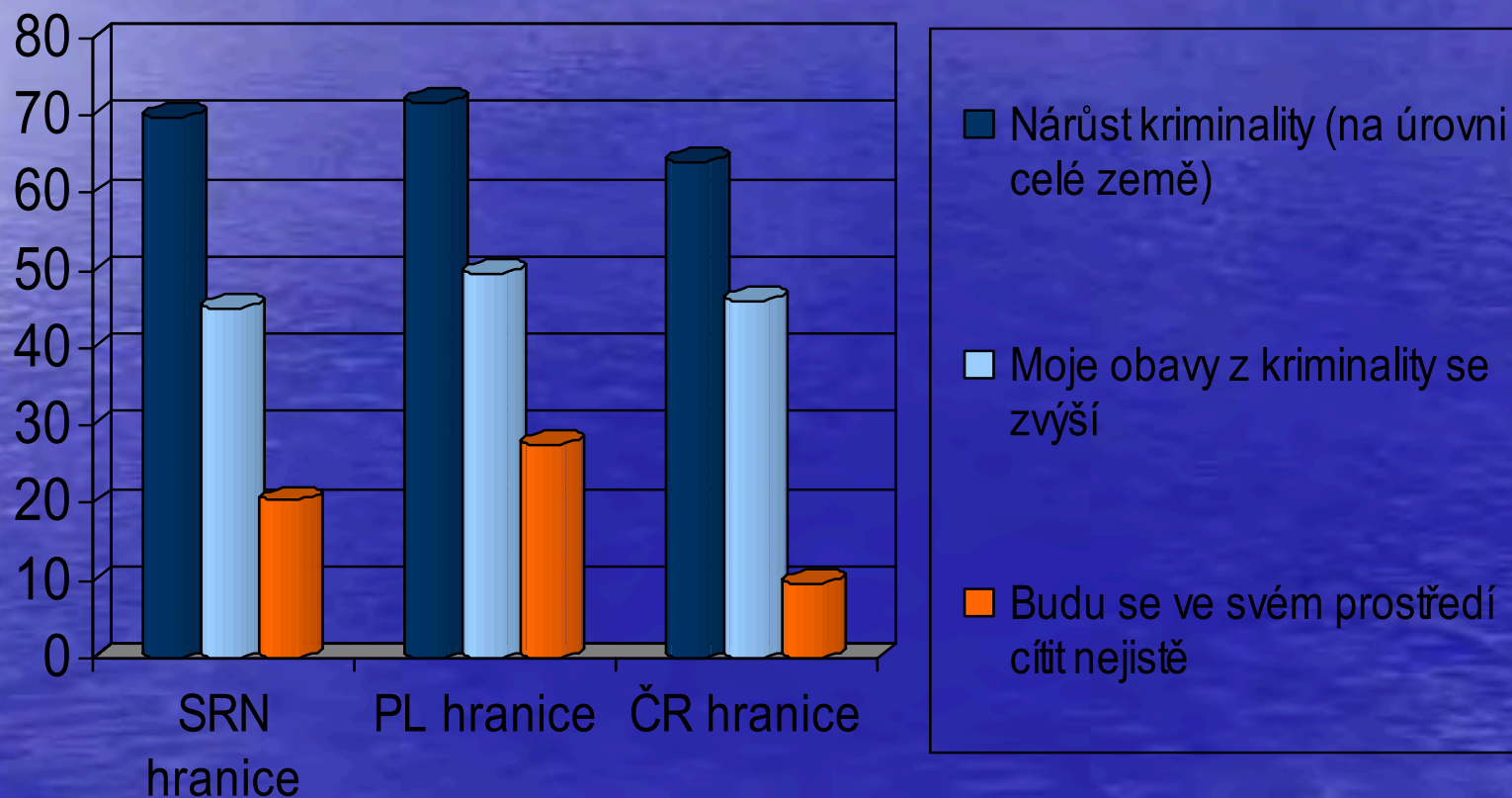
Politické obavy ve vztahu k rozšíření EU směrem na východ

Souhlas v %

Strach z kriminality ve vztahu k rozšíření EU směrem na východ

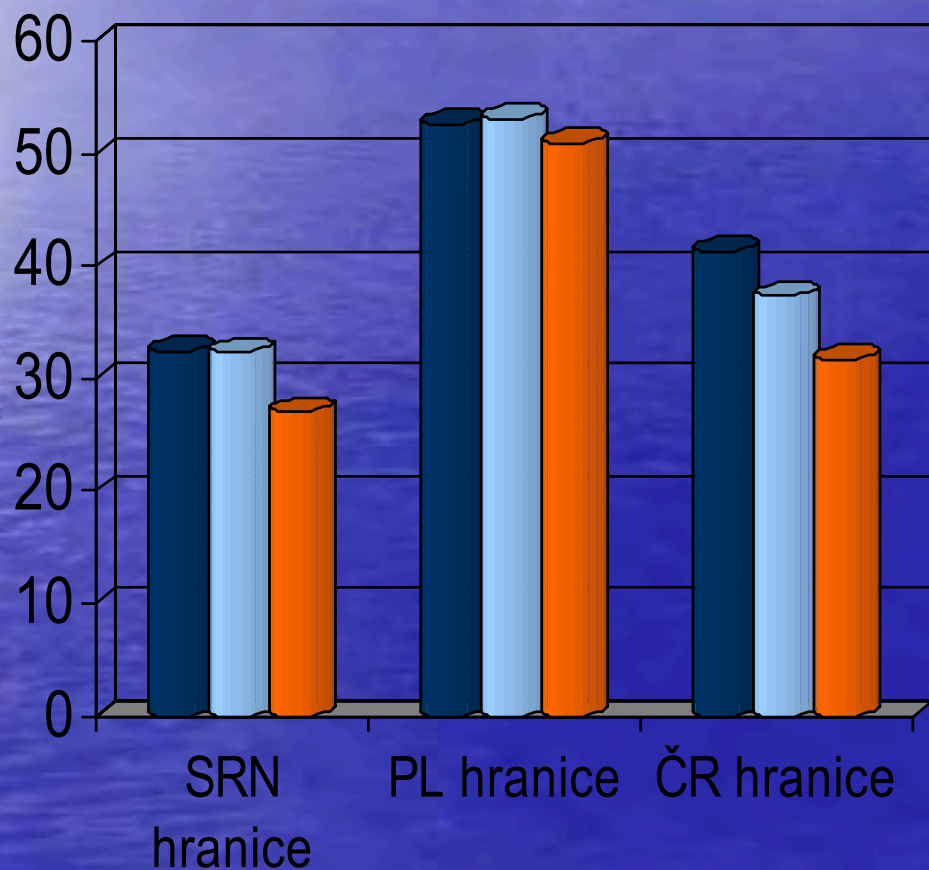
Souhlas v %

Kulturní obavy ve vztahu k rozšíření EU směrem na východ

Souhlas v %

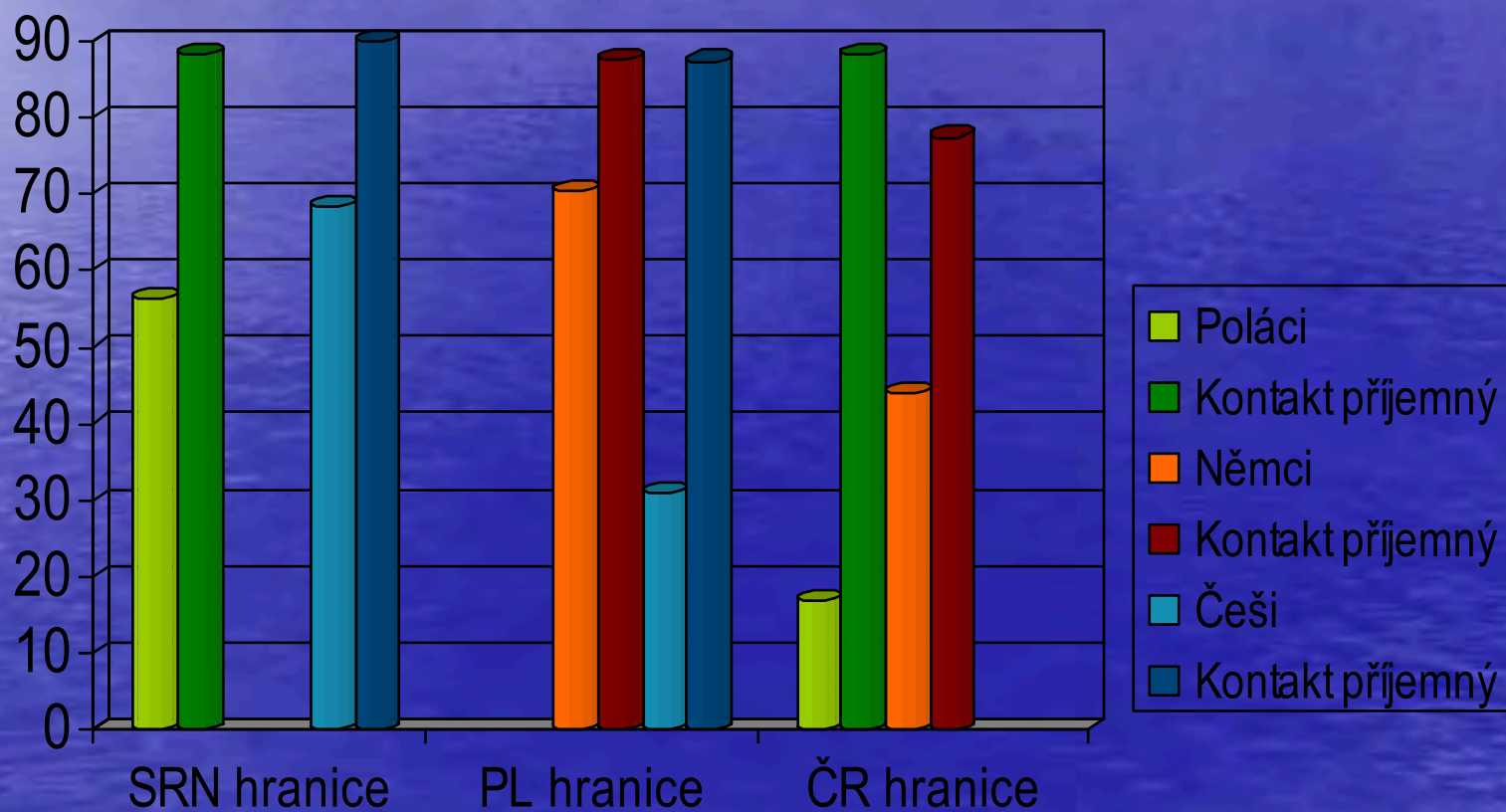
■ Pokles významu vlastního jazyka a kultury

■ Ohrožení vlastních hodnot a norem

■ Nárůst vlivu cizí kultury

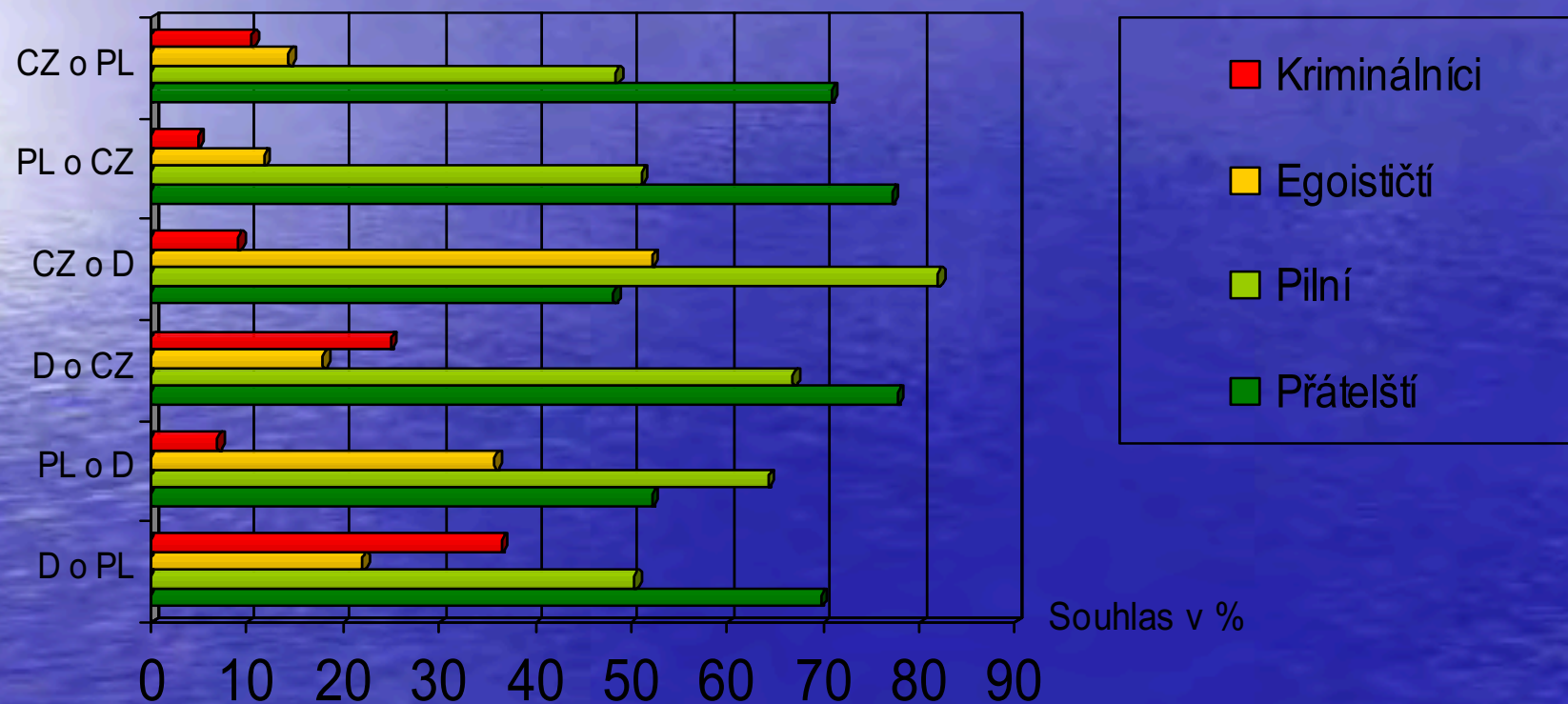
Kontakty se sousedy: Častost a zkušenosti

Souhlas v %

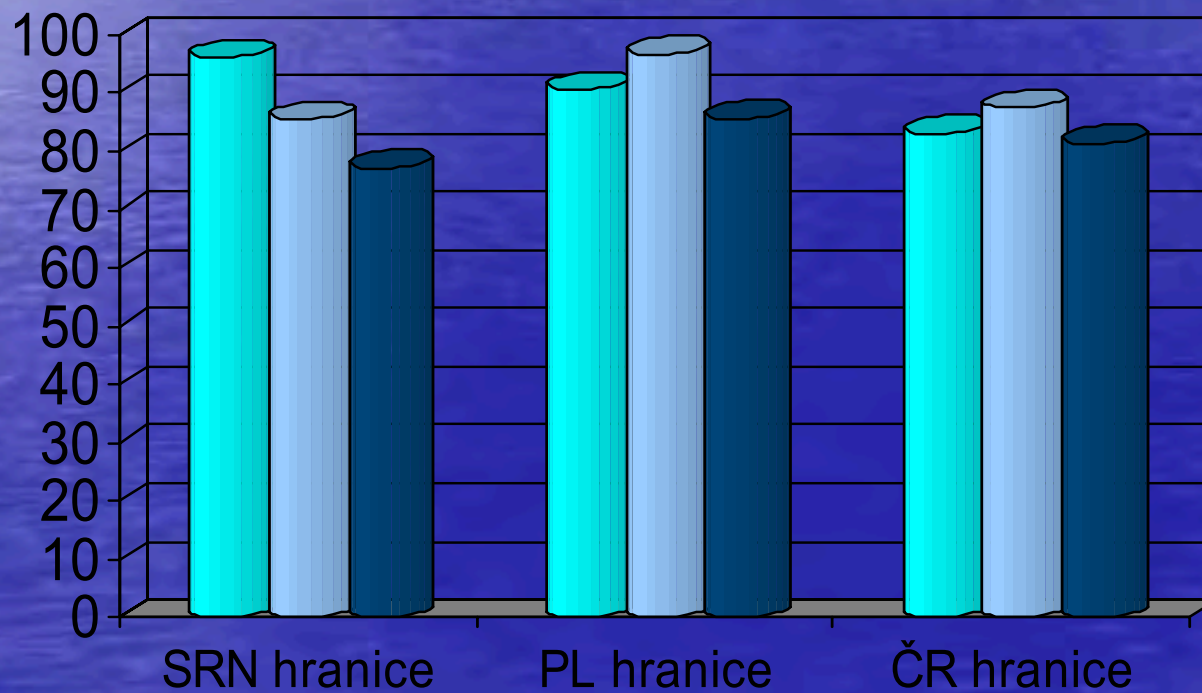
Jak se vidíme navzájem?

Spjatost s:

bydliště celý stát Evropa

Souhlas v %

Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje (SUR LK)

- Potřeba takového strategického dokumentu ??
- Na jak dlouhou dobu ??
- Co všechno by měla obsahovat ??
- Známe povědomí veřejnosti o udržitelném rozvoji ??
- Jsme schopni slevit ze svých životních návyků ku prospěchu příštích generací ??

SUR LK

cíl a strategický záměr projektu

- Koncepční řešení UR na regionální úrovni
- Konsenzuální a participativní zpracování
- Obecný rámec metodiky – přenosný
- Zapojení zainteresovaných skupin a veřejnosti
- Stanovení výchozího stavu (SWOT analýza), cílů (priorit a opatření), indikátorů (statistické vývojové trendy), prostředků (jak dojít k cílům), nastolení zpětných vazeb
- Management UR na regionální úrovni

SUR LK krok za krokem

I. část – Analytická část

- Analýza demografických, socio-kulturních, ekonomických, environmentálních údajů a údajů o využití území + strategickém, územním a přeshraničním plánování
- SWOT analýza
- Dotazníkové šetření – stakeholders a veřejnosti

SUR LK krok za krokem

II. část – Návrhová část

- Stanovení rozvojových cílů pro horizont 15 let
- K nim relevantních indikátorů UR a jejich hodnot, které chceme dosáhnout
- Stanovení priorit řešení a kroků naplňování
- Finanční a institucionální zabezpečení
- Monitoring IUR a plnění kroků
- Zavedení zpětných vazeb
- Přílohová část (místní příklady UR, MA21, partnerství, zapojování občanů, atd)

SUR LK přípravná fáze a fáze zpracovávání

- Posouzení udržitelnosti existujících strategických dokumentů a plánů
- Rešerše podkladových materiálů, databází a informačních zdrojů
- Oslovení a jednání se zástupci obcí, veřejnosti a zainteresovaných skupin
- Vytvoření OPS SUR LK coby konzultačního, poradního orgánu
- Identifikace a projednání kritických oblastí, priorit, sady indikátorů

SUR LK fáze projednávání a schválení

- Projednávání dokončené pracovní verze:
  1. OPS SUR LK + řídicí výbor
  2. odborný tým SEA
  3. veřejnost
  4. výbory Zastupitelstva LK
  5. oponentní posudky
- Sbírání připomínek a jejich závěrečné vypořádání
- Schválením Zastupitelstva LK se stává SUR LK závazným strategickým dokumentem krajské a obecních samospráv LK

SUR LK fáze realizace

- Zpracování rozvojových projektů za využití finančních nástrojů:
  - ⇒ SF EU a jiné zahraniční zdroje
  - ⇒ republikové, krajské, obecní zdroje, fondy, grantová schémata, atd.
- Fáze monitoringu
  - ⇒ ustanovení Krajských a obecních rad UR
  - ⇒ ustanovení servisních organizací monitorujících a vyhodnocujících vývoj IUR

Rozpočet projektu

	UNDP		State Environmental Fund		Ministry of Environment	Ministry of Regional Development	Ústí Region		Liberec Region	Total
	2004	2005	2004	2005			2004	2005		
1. Baseline situation analysis - Liberec	100 000		150 000			100 000				350 00
2. Baseline situation analysis - Ústí	95 000		100 000			200 000				395 00
3. Public awareness (public surveys, workshops, meetings) – Liberec			50 000					200 000		25000
4. Public awareness (public surveys, public hearings, meetings) – Ústí			50 000				200 000			25000
5. Regional strategy of SD - Liberec			200 000		100 000					30000
6. Regional strategy of SD – Ústí			50 000	50 000	200 000					30000
7. Pilot projects development – Liberec								50 000		5000
8. Pilot projects development – Ústí								50 000		5000
9. Interim Conference of project partners - Liberec	5 000									5 00
10. Final Conference of project partners - Ústí		15 000						50 000		6500
11. Public awareness in other regions – round tables in regions	55 000	50 000								105 00
12. Project management including travel	300 000	90 000								390 00
13. Audit		30 000								3000
14. Sundries		10 000								1000
Total 2004/2005	555 000	195000	600 000	50000	300000	300 000	200000	100000	250000	2 550 00
TOTAL		750 000		650 000	300 000	300 000		300000	250 000	2 550 00

SUR LK

- na webových stránkách Libereckého kraje
www.kraj-lbc.cz
- v podadresáři Udržitelný rozvoj ⇨ Strategie udržitelného rozvoje
- lze nalézt informace o složení OPS SUR LK, o členech řídicího výboru SUR LK a dílčí výstupy zpracované k dnešnímu datu (SWOT analýza, formuláře dotazníků, tiskové zprávy, průběh kampaně k SUR LK na území kraje, výstupy z dotazníkových šetření, atd.)
- bližší informace poskytne garant zpracování SUR LK ⇨ RNDr. Jiřina Vargová – Odbor rozvoje Libereckého kraje
kontakt: tel: 485 226 576,
e-mail: jirina.vargova@kraj-lbc.cz

SUR LK

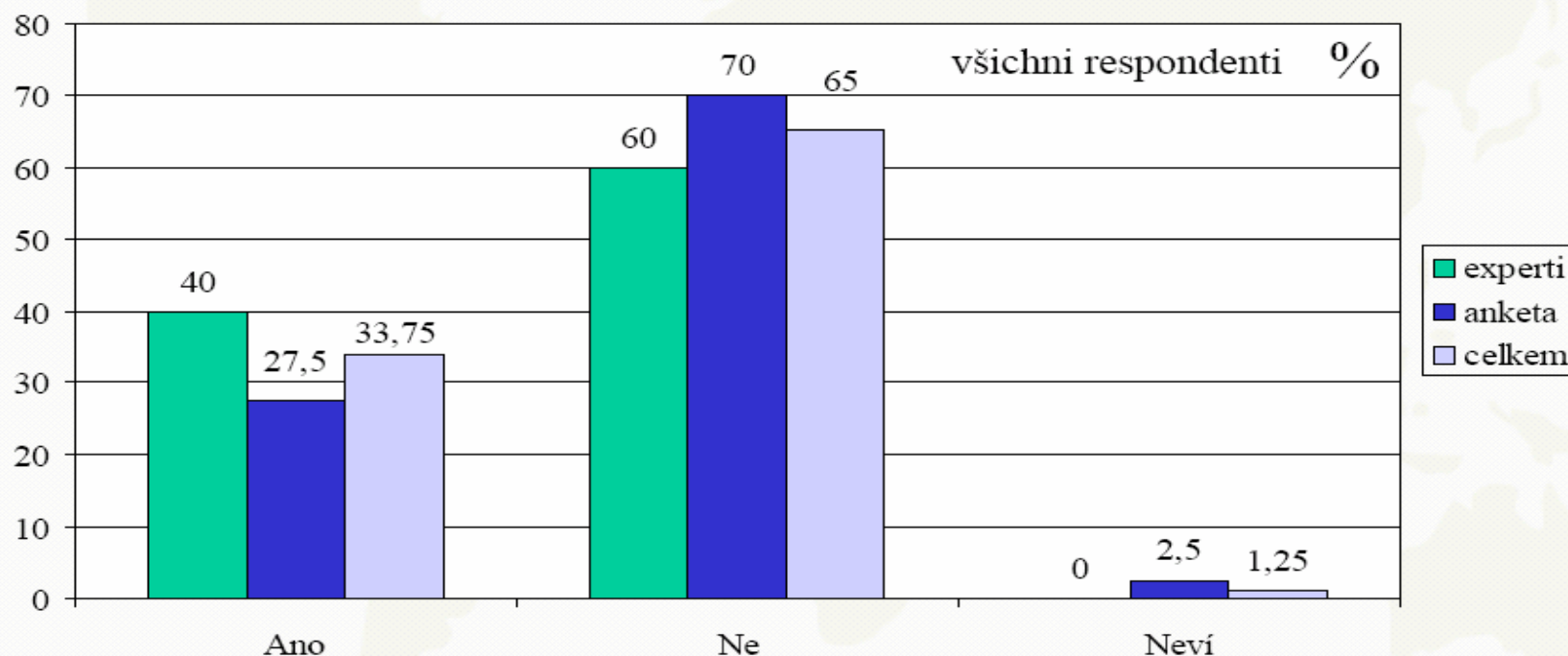
expertní rozhovory + korespondenční anketa odborné veřejnosti
(25) (40 ze 600))

- Respondenti:
  - ⇒ veřejná a státní správa
  - ⇒ podnikatelský sektor
  - ⇒ školství
  - ⇒ zdravotnictví
  - ⇒ neziskový sektor

SUR LK

expertní rozhovory + korespondenční anketa odborné veřejnosti
(25) (40 ze 600))

Považujete současný stav Libereckého kraje za dlouhodobě udržitelný?

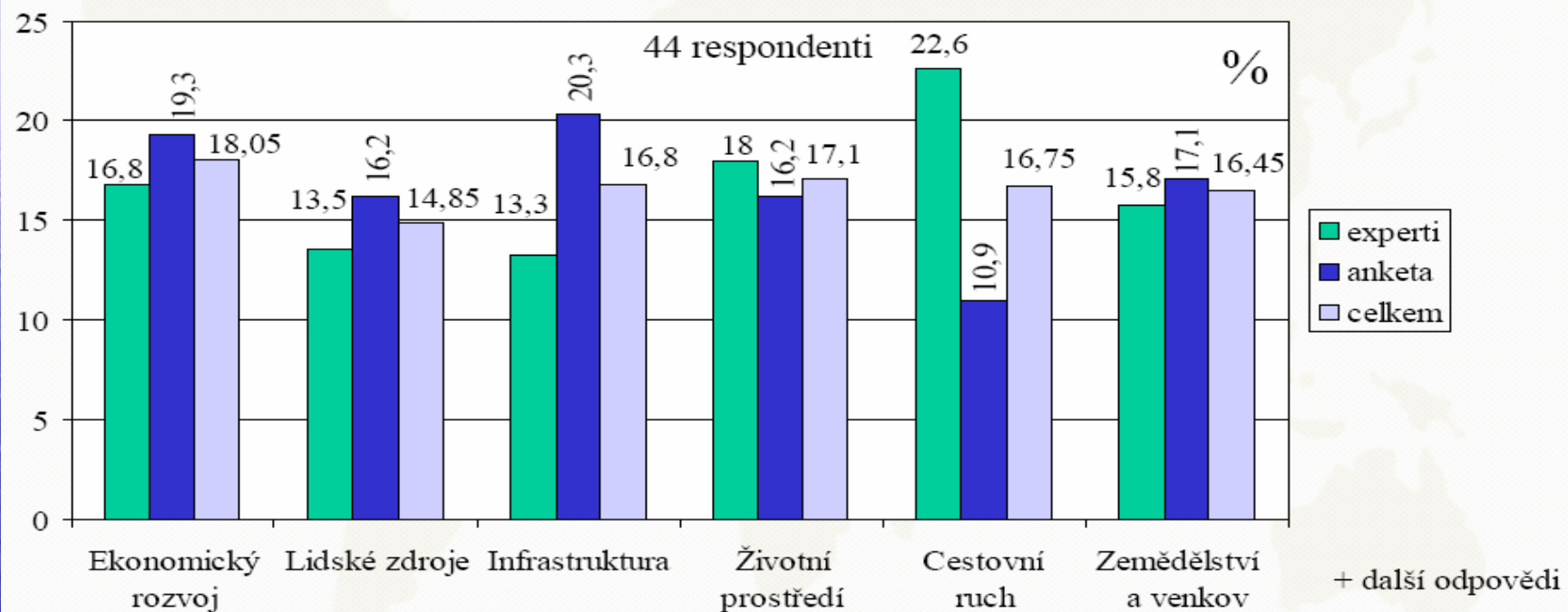

SUR LK

expertní rozhovory + korespondenční anketa odborné veřejnosti
(25) (40 ze 600))

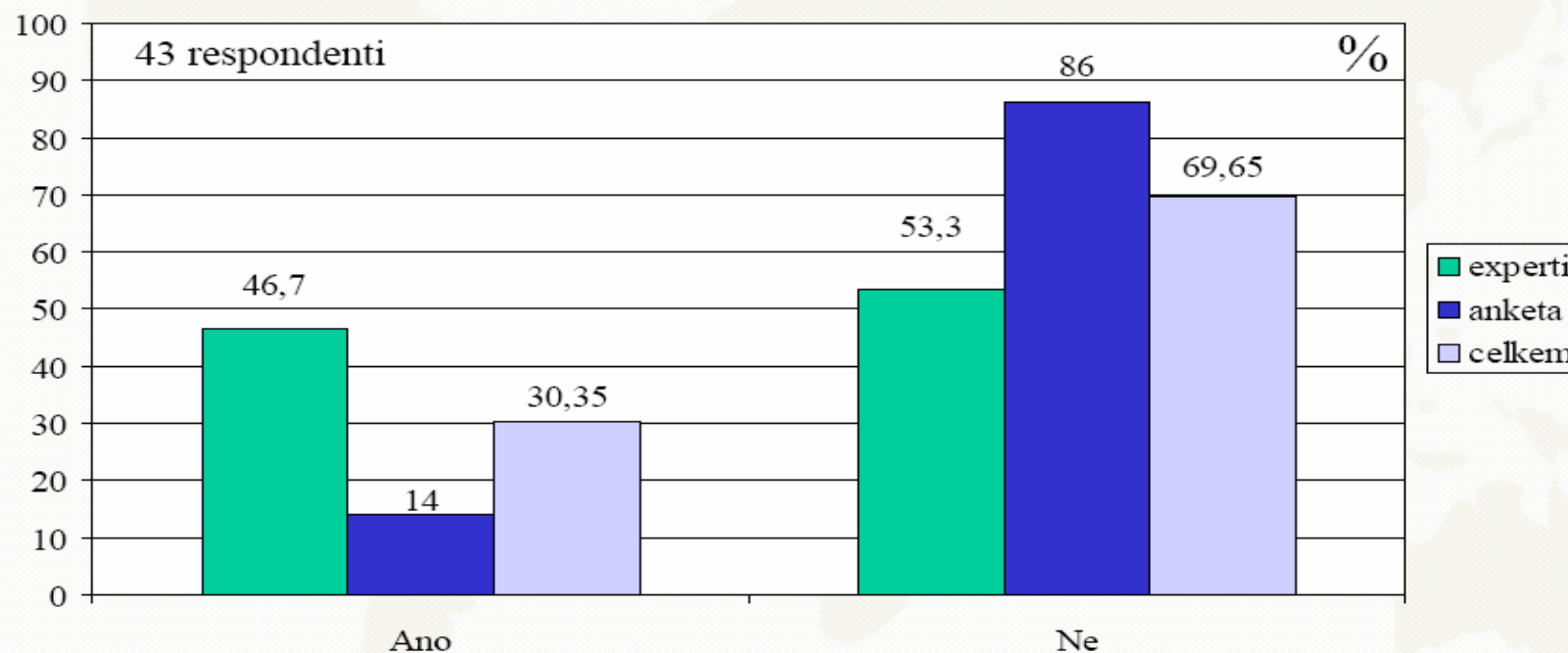
Ve kterém sektoru společenských aktivit je situace nejkritičtější?

SUR LK

expertní rozhovory + korespondenční anketa odborné veřejnosti
(25) (40 ze 600))

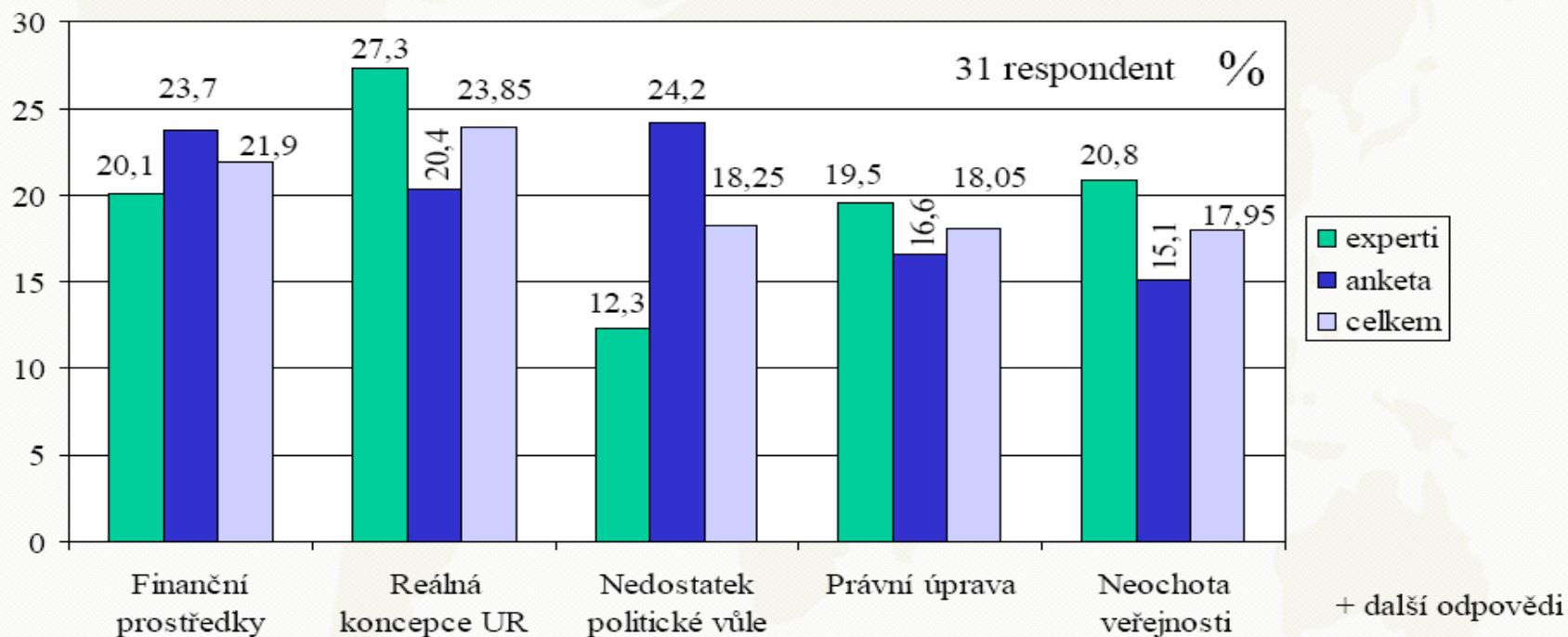
Je zásadní změna směrem k udržitelnosti reálná
a uskutečnitelná za příštích 5 až 10 let?

SUR LK

expertní rozhovory + korespondenční anketa odborné veřejnosti
(25) (40 ze 600))

Co brání změnám současného stavu?

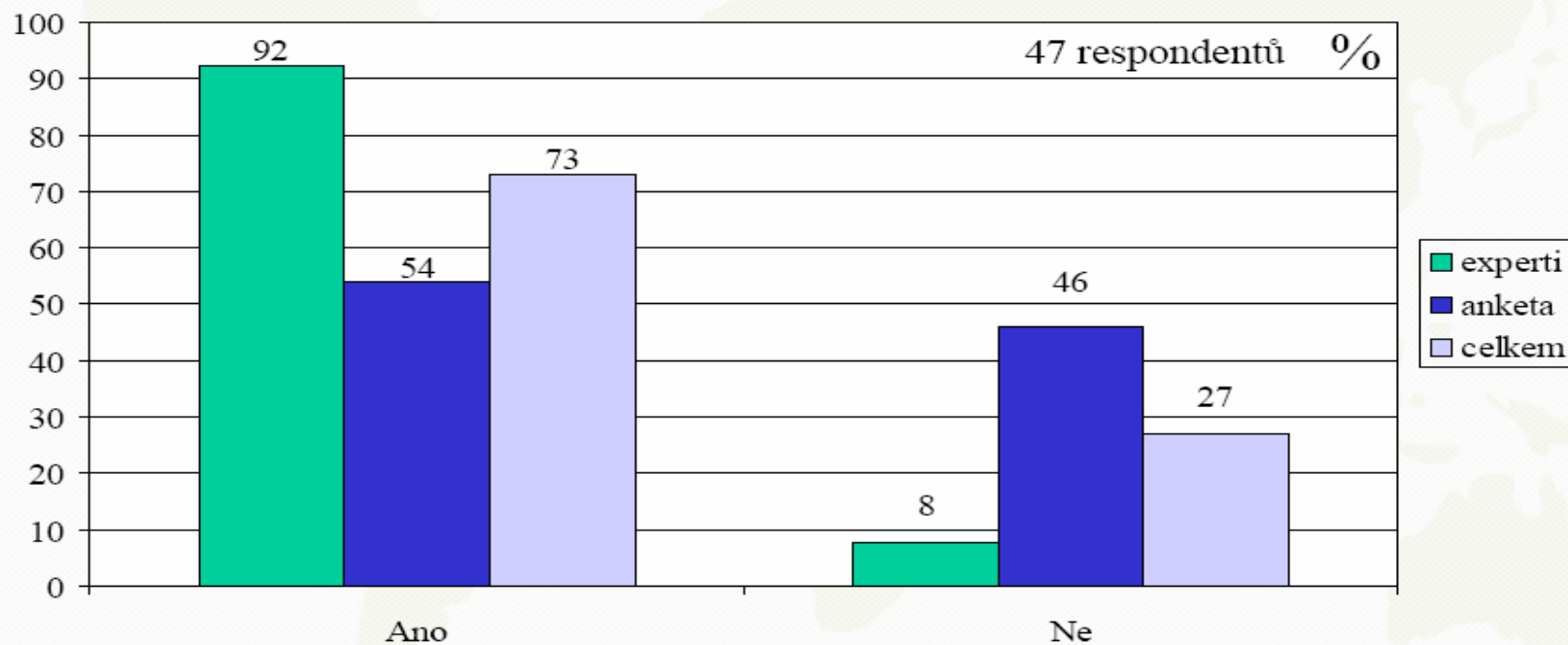

SUR LK

expertní rozhovory + korespondenční anketa odborné veřejnosti
(25) (40 ze 600))

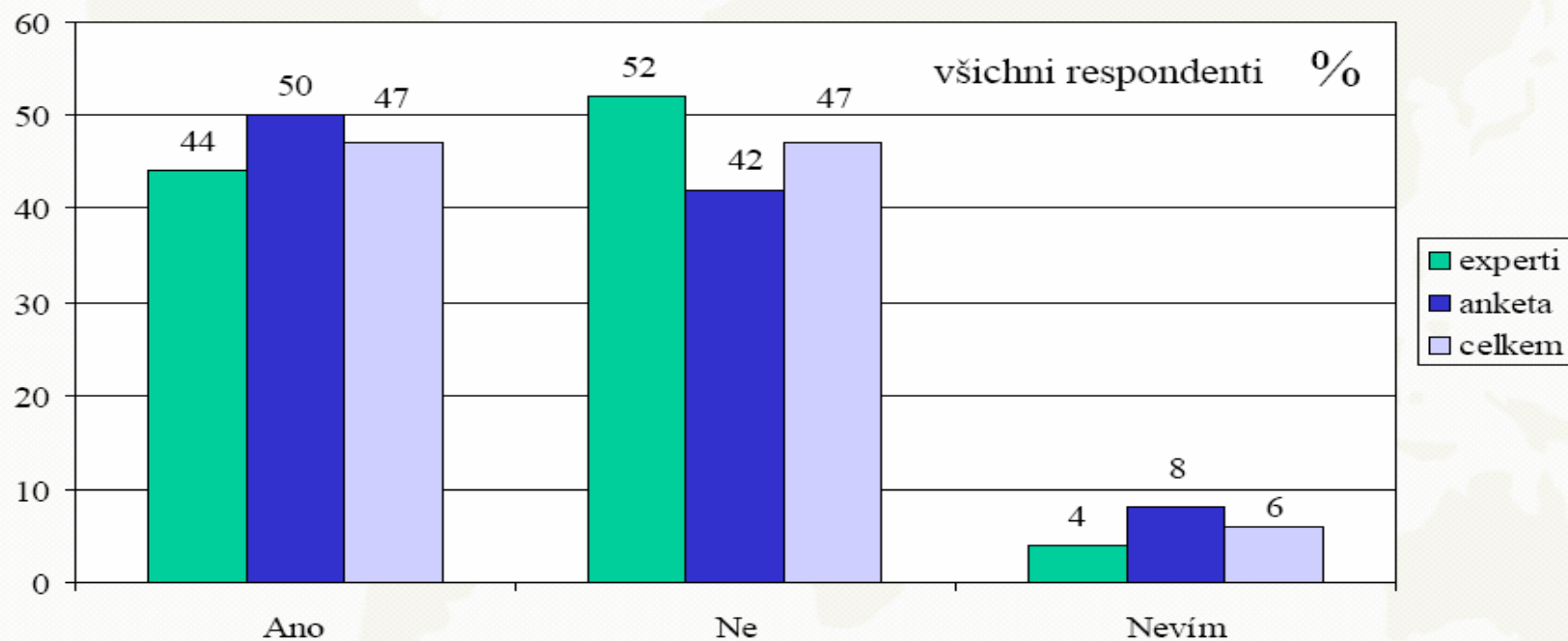
Existují pozitivní příklady postupů obecních úřadů, napomáhajících prosazování UR?

SUR LK

expertní rozhovory + korespondenční anketa odborné veřejnosti
(25) (40 ze 600))

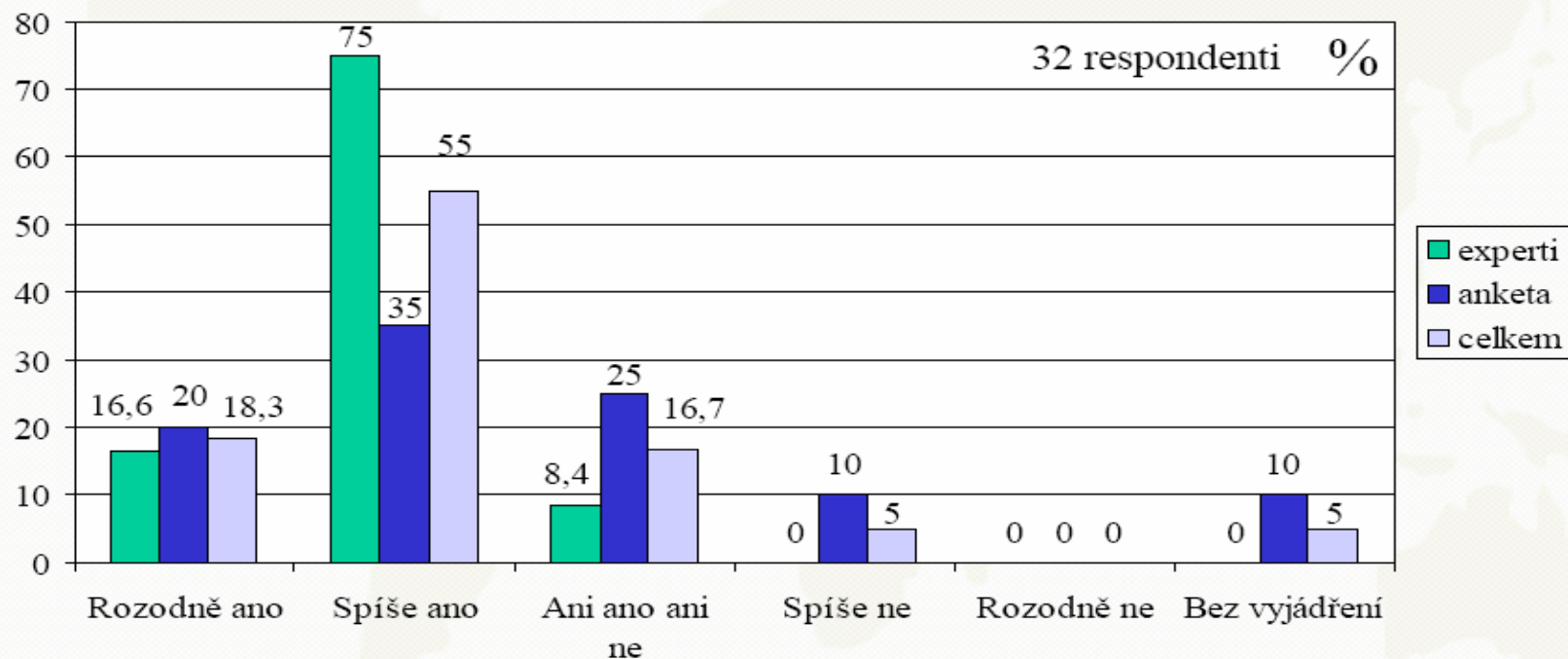
Znáte strategické cíle prioritních oblastí
a navrhovaná opatření k jejich realizaci?

SUR LK

expertní rozhovory + korespondenční anketa odborné veřejnosti
(25) (40 ze 600))

Jsou strategické cíle v souladu s UR?

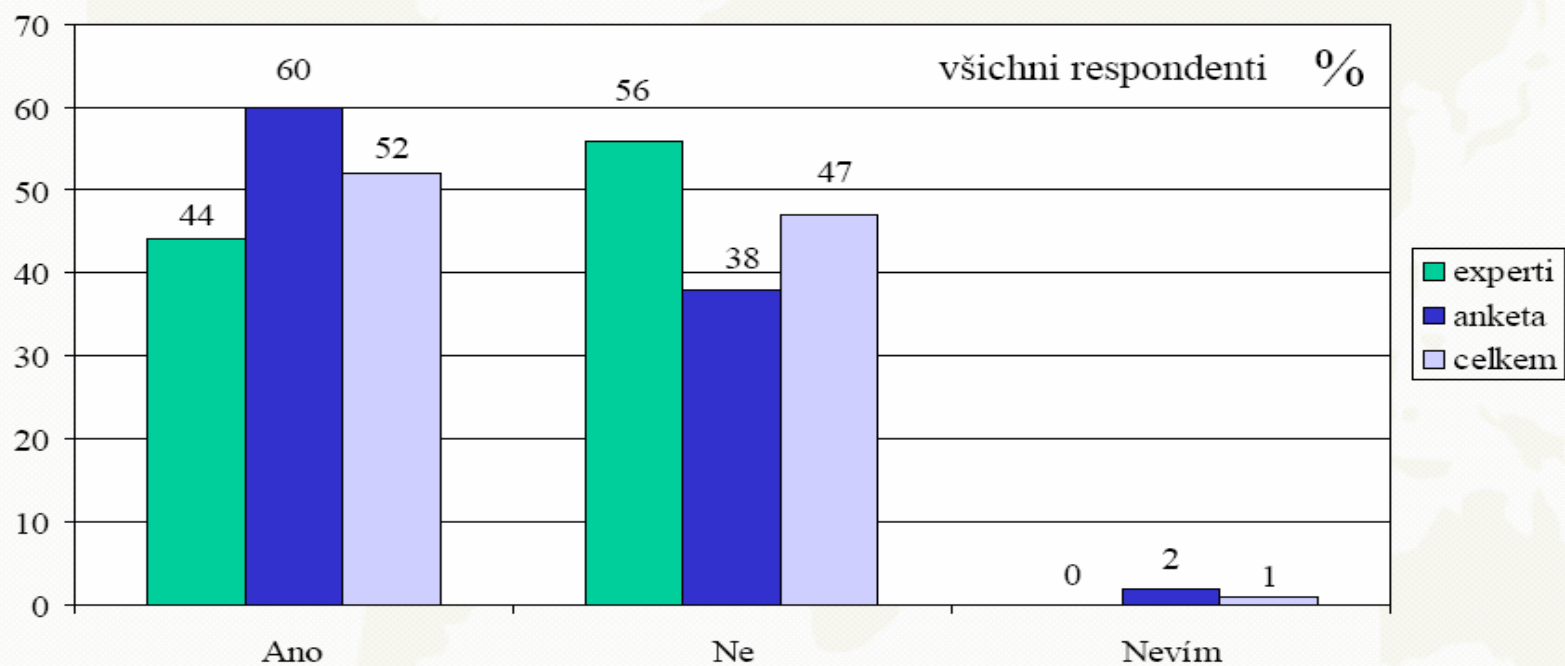

SUR LK

expertní rozhovory + korespondenční anketa odborné veřejnosti
(25) (40 ze 600)

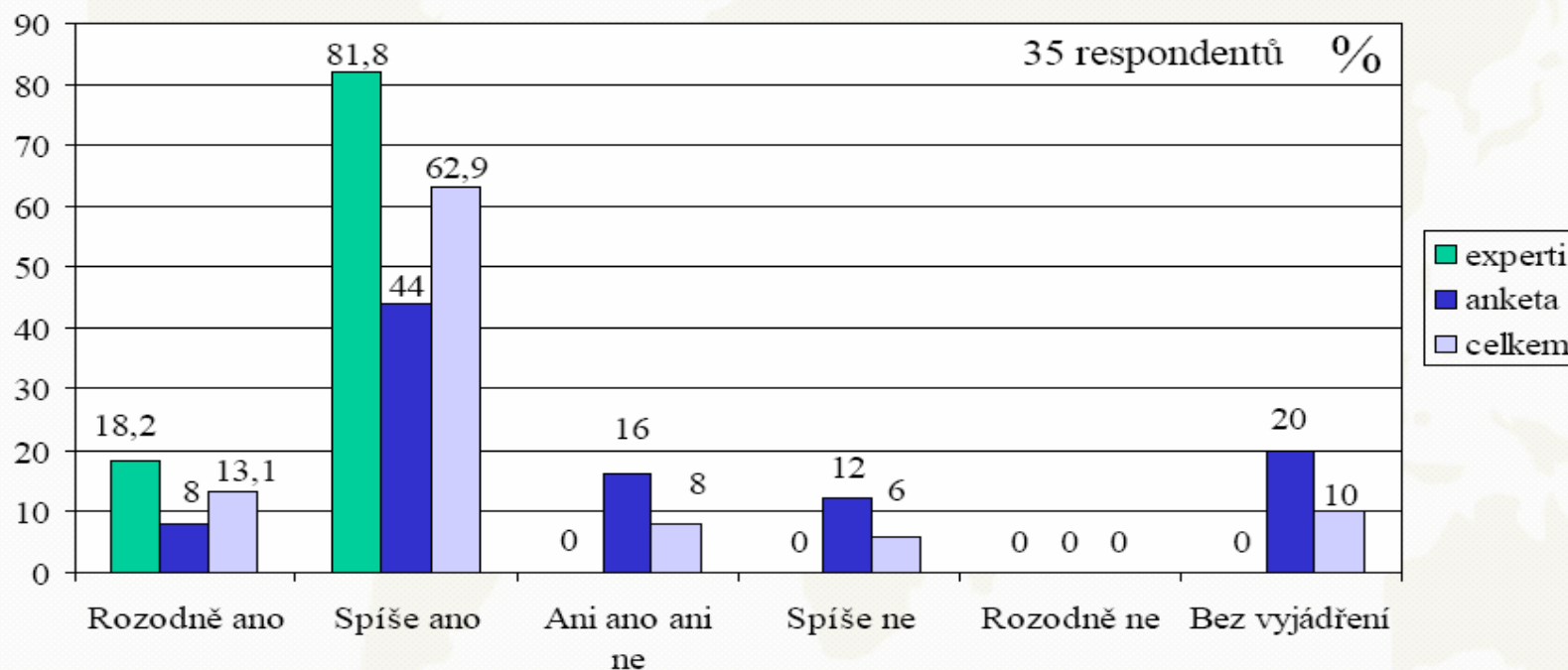
Znáte hlavní cíle prioritních oblastí Programu rozvoje Libereckého kraje?

SUR LK

expertní rozhovory + korespondenční anketa odborné veřejnosti
(25) (40 ze 600))

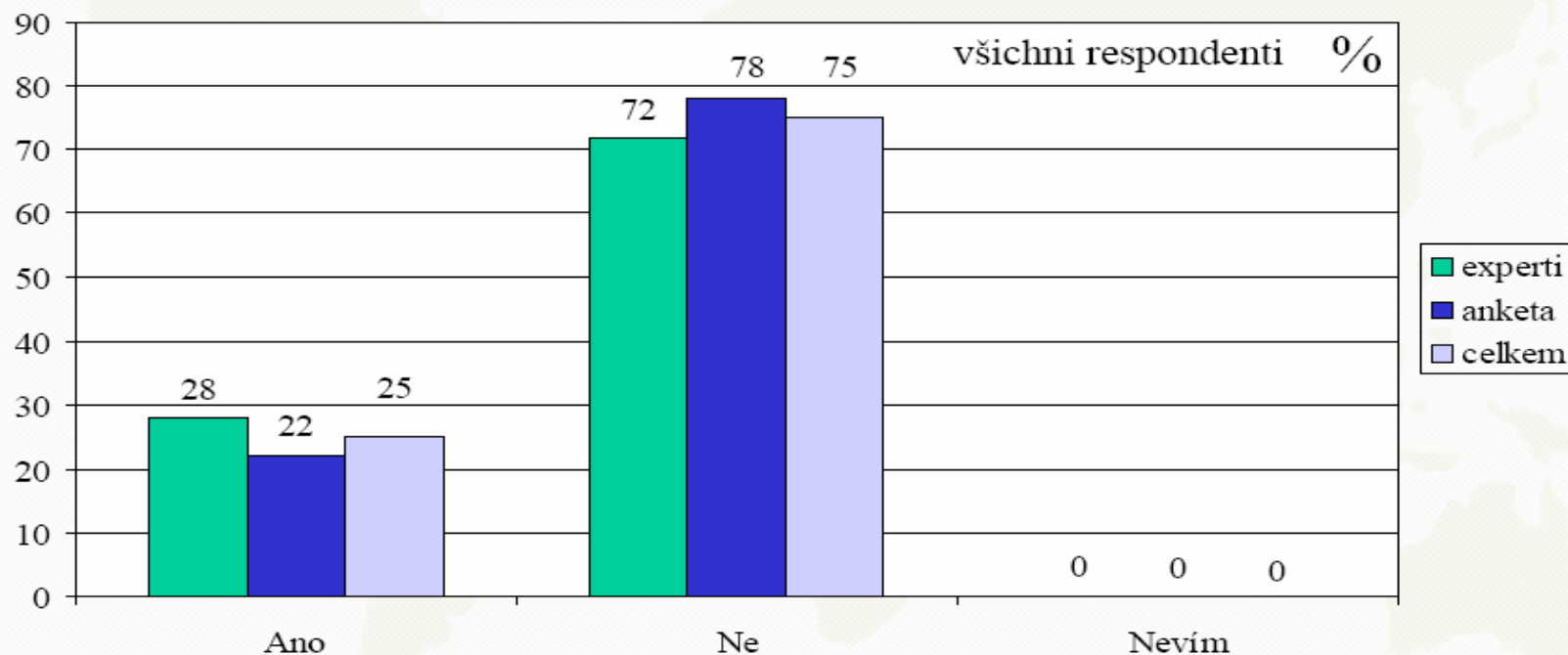
Jsou prioritní oblasti v souladu s UR?

SUR LK

expertní rozhovory + korespondenční anketa odborné veřejnosti
(25) (40 ze 600))

Znáte územně plánovací dokumentace obcí
natolik, abyste se k nim mohl/a vyjádřit?

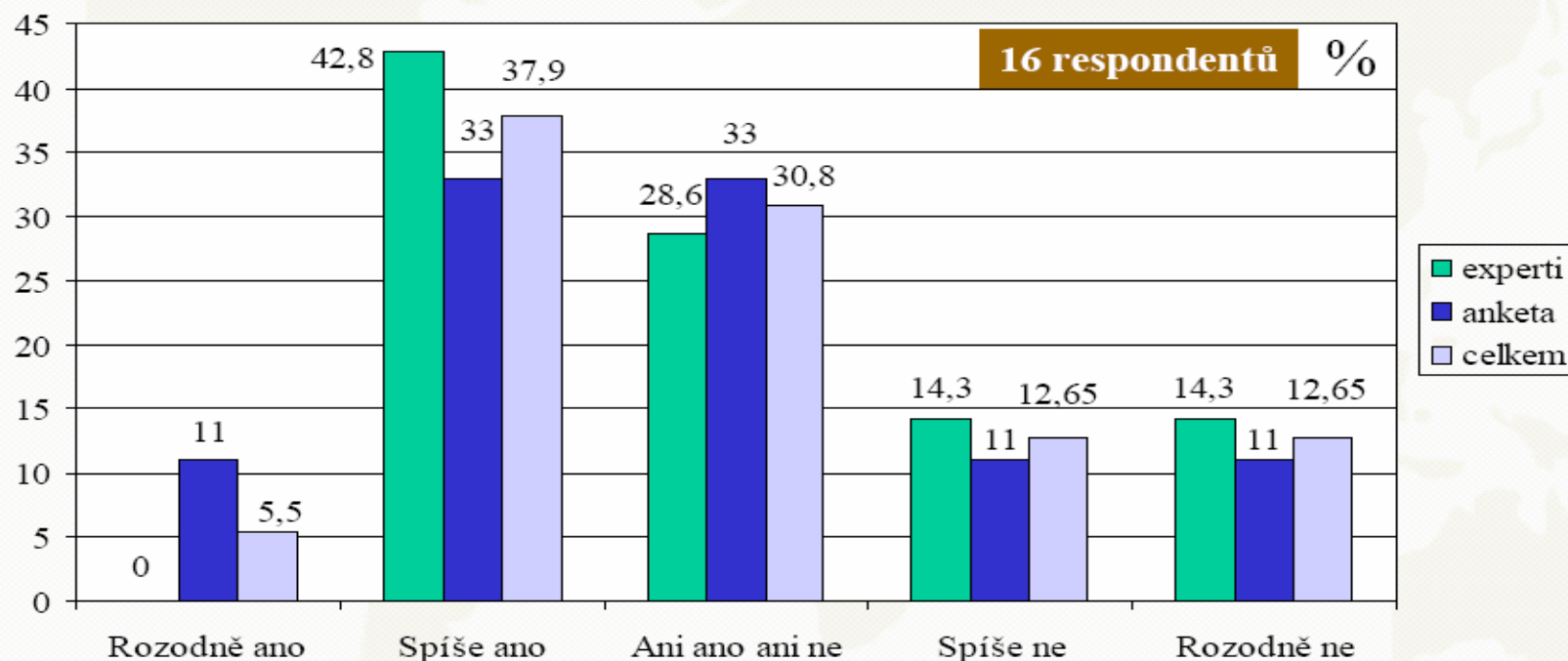

SUR LK

expertní rozhovory + korespondenční anketa odborné veřejnosti
(25) (40 ze 600))

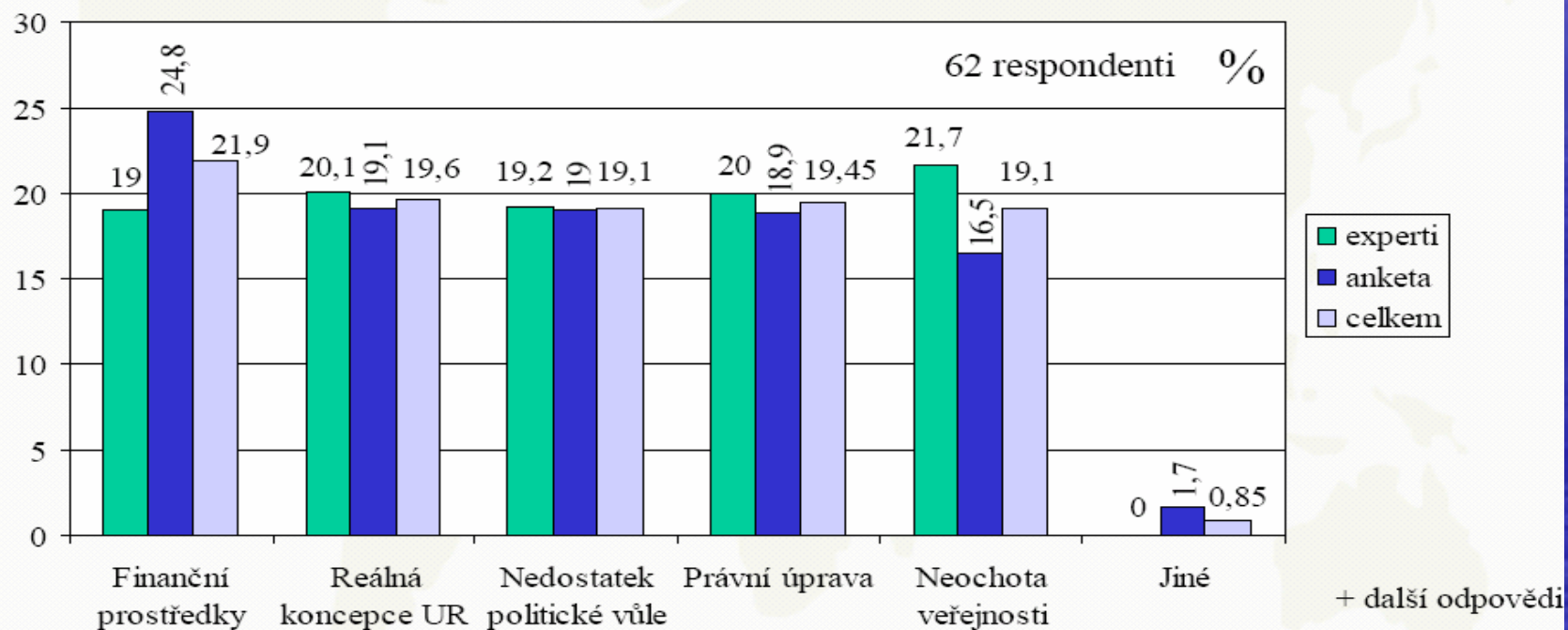
Jsou územně plánovací dokumentace obcí v souladu s UR?

SUR LK

expertní rozhovory + korespondenční anketa **odborné veřejnosti**
(25) (40 ze 600))

Jaké jsou hlavní překážky cílového udržitelného stavu?

SUR LK kampaň

SUR LK kampaň

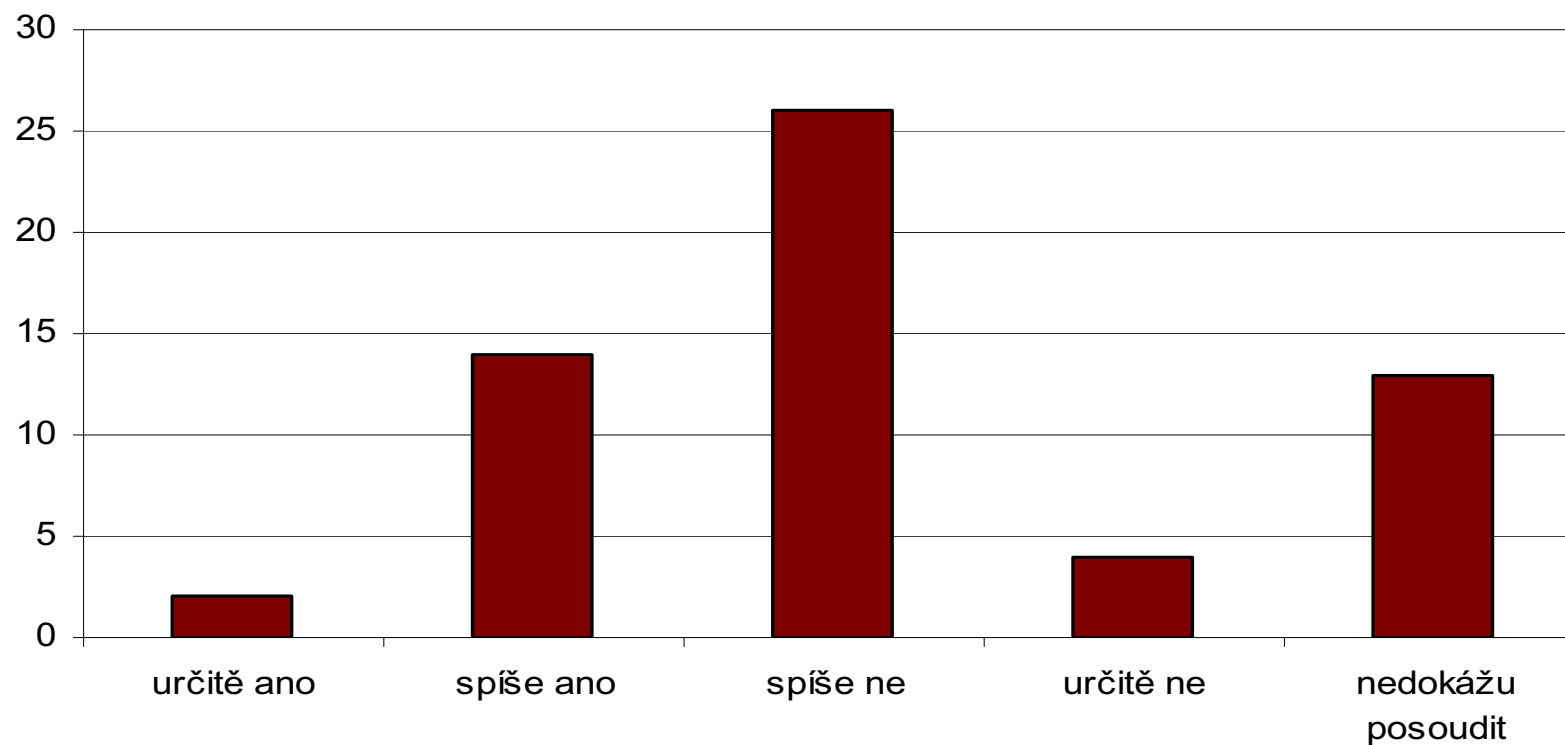
SUR LK

rozhovory a korespondenční anketa - laická veřejnost

(59)

(58)

**Je blízkost hranic s Polskem a Německem dostatečně využívána pro
příliv finančních prostředků do rozvoje regionu?**

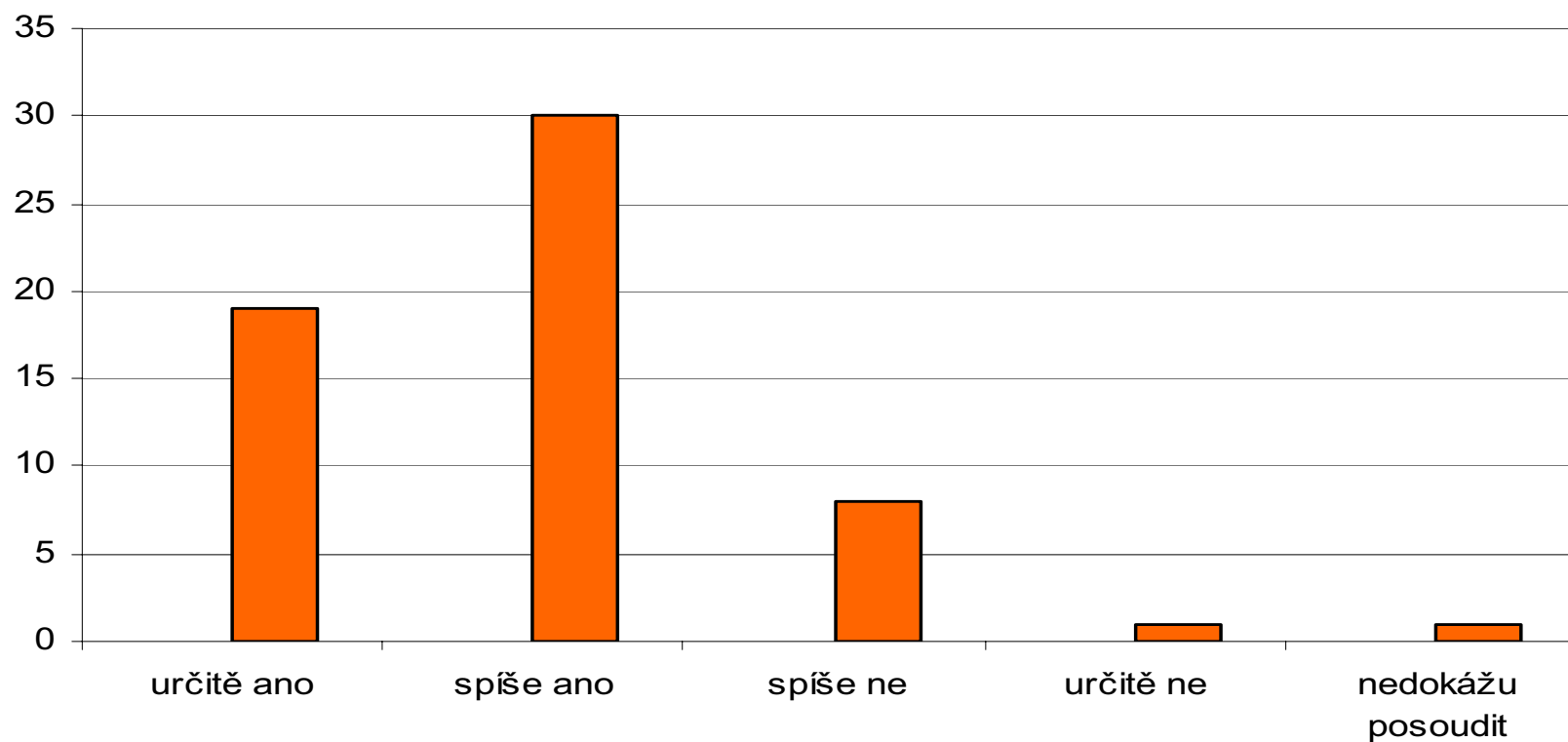
SUR LK

rozhovory a korespondenční anketa - laická veřejnost

(59)

(58)

**Dáváte přednost spíše tomu, aby byl výrobek ekologicky šetrný,
a to i přes jeho vyšší cenu?**

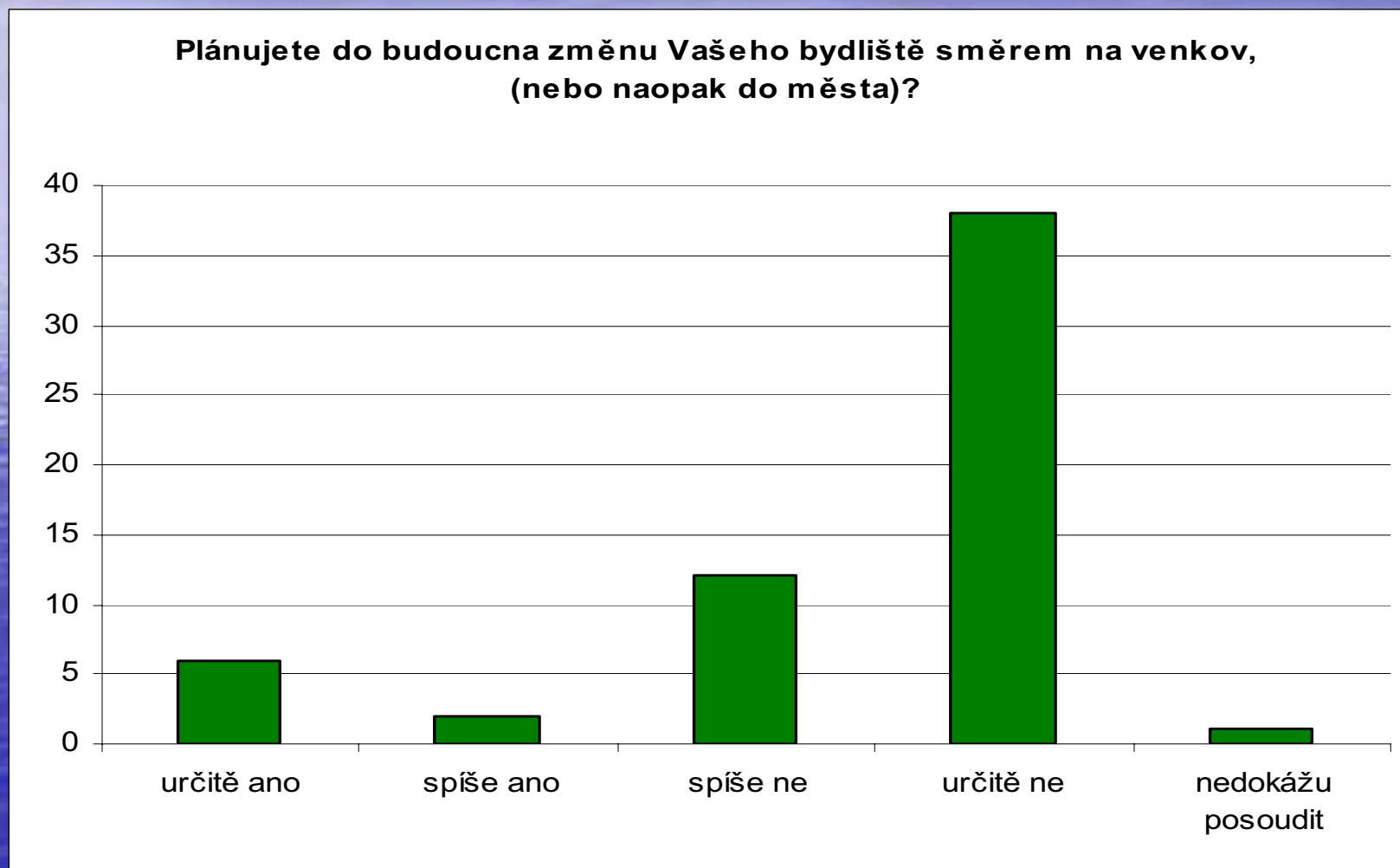

SUR LK

rozhovory a korespondenční anketa - laická veřejnost

(59)

(58)

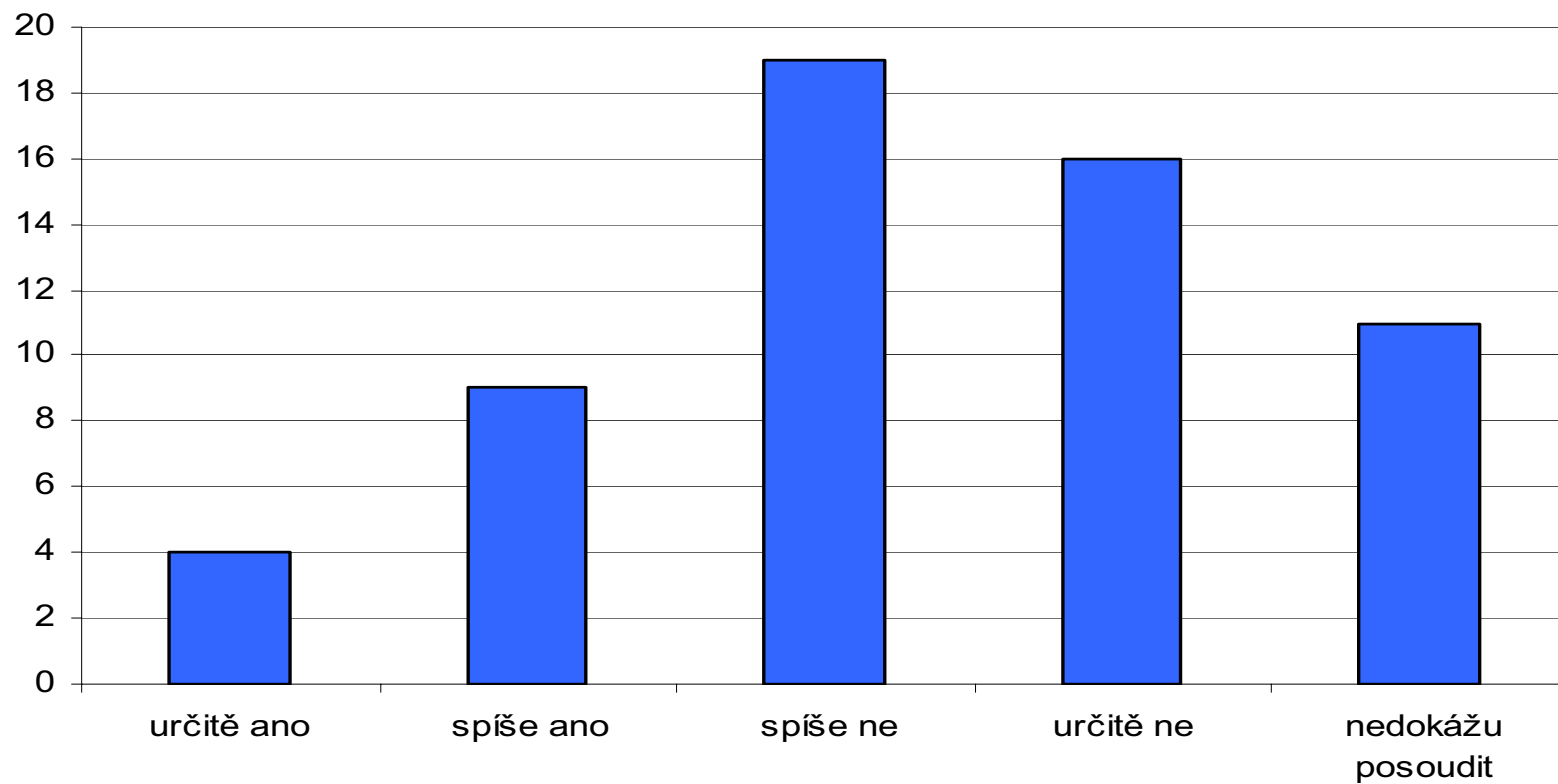
SUR LK

rozhovory a korespondenční anketa - laická veřejnost

(59)

(58)

Myslíte si, že vzdělávací systém ve Vašem kraji včas a efektivně reaguje na požadavky trhu práce?

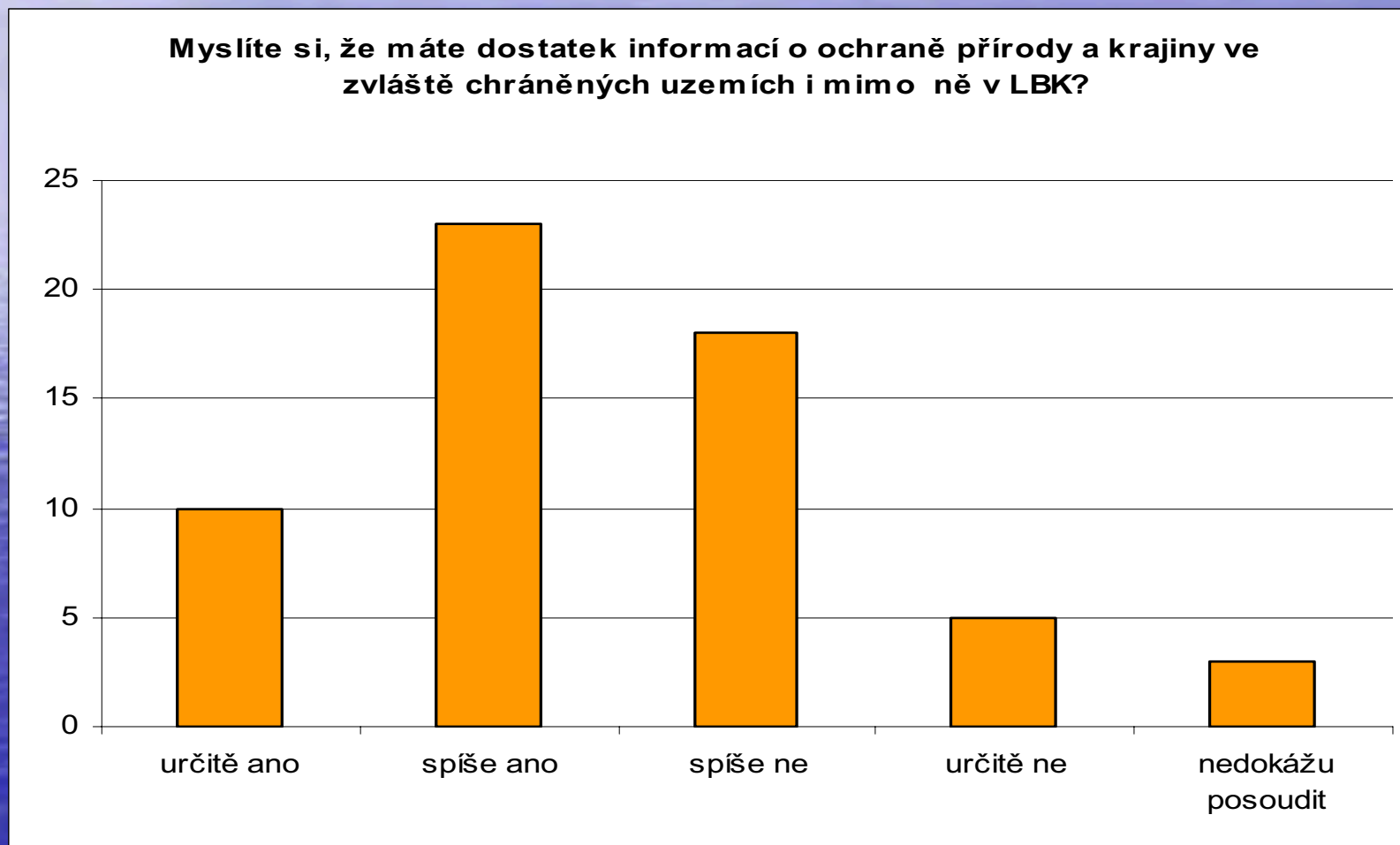

SUR LK

rozhovory a korespondenční anketa - laická veřejnost

(59)

(58)

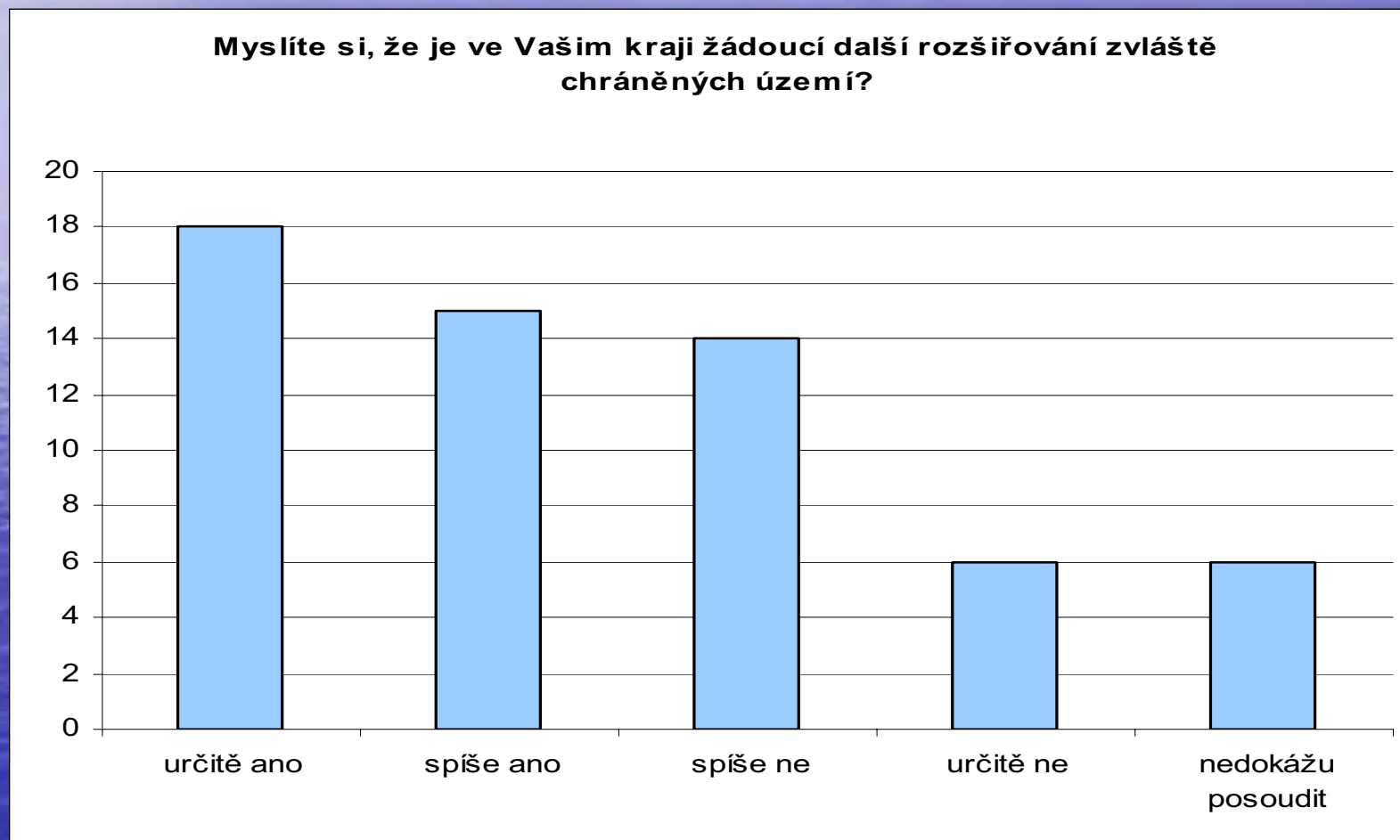

SUR LK

rozhovory a korespondenční anketa - laická veřejnost

(59)

(58)

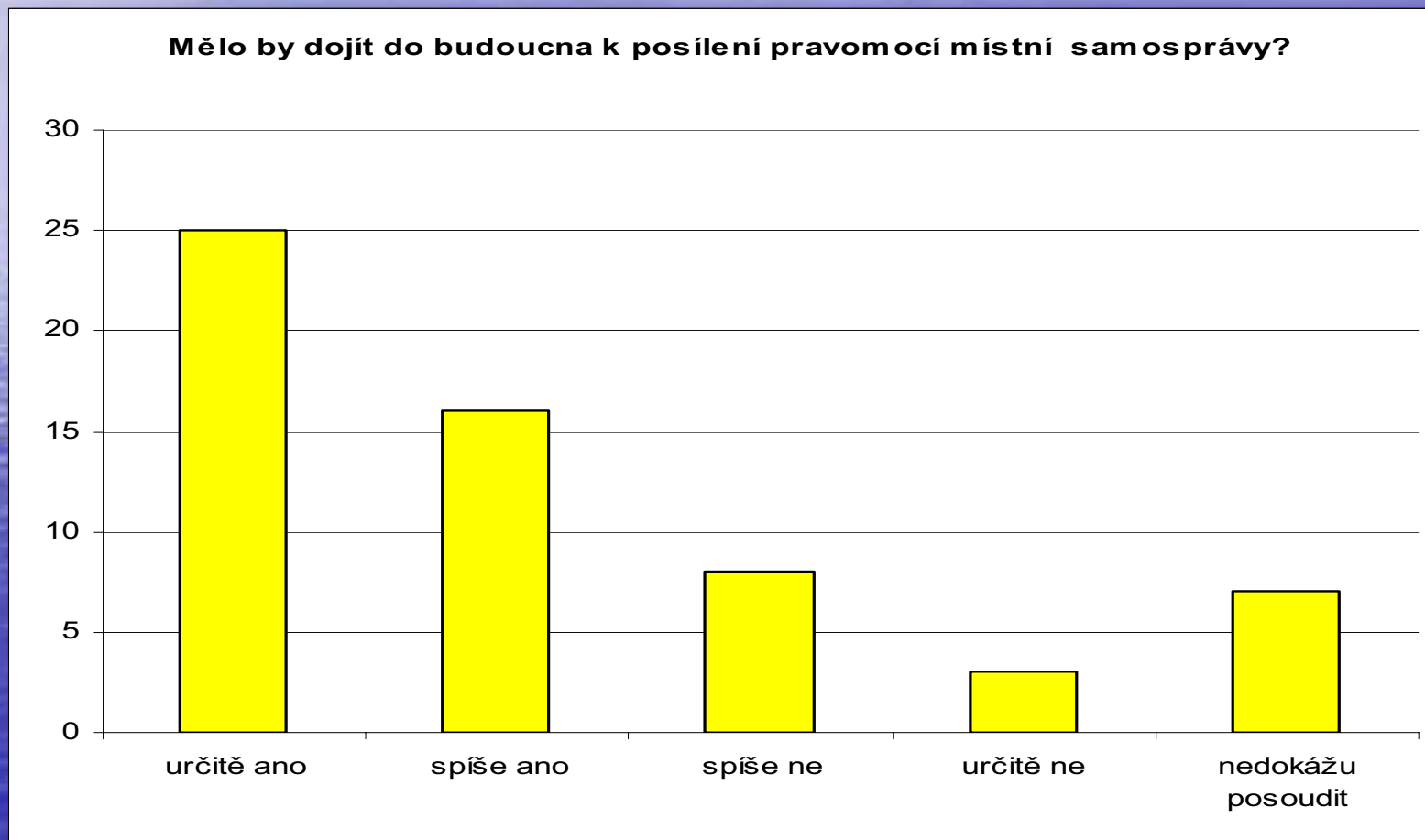

SUR LK

rozhovory a korespondenční anketa - **laická veřejnost**

(59)

(58)

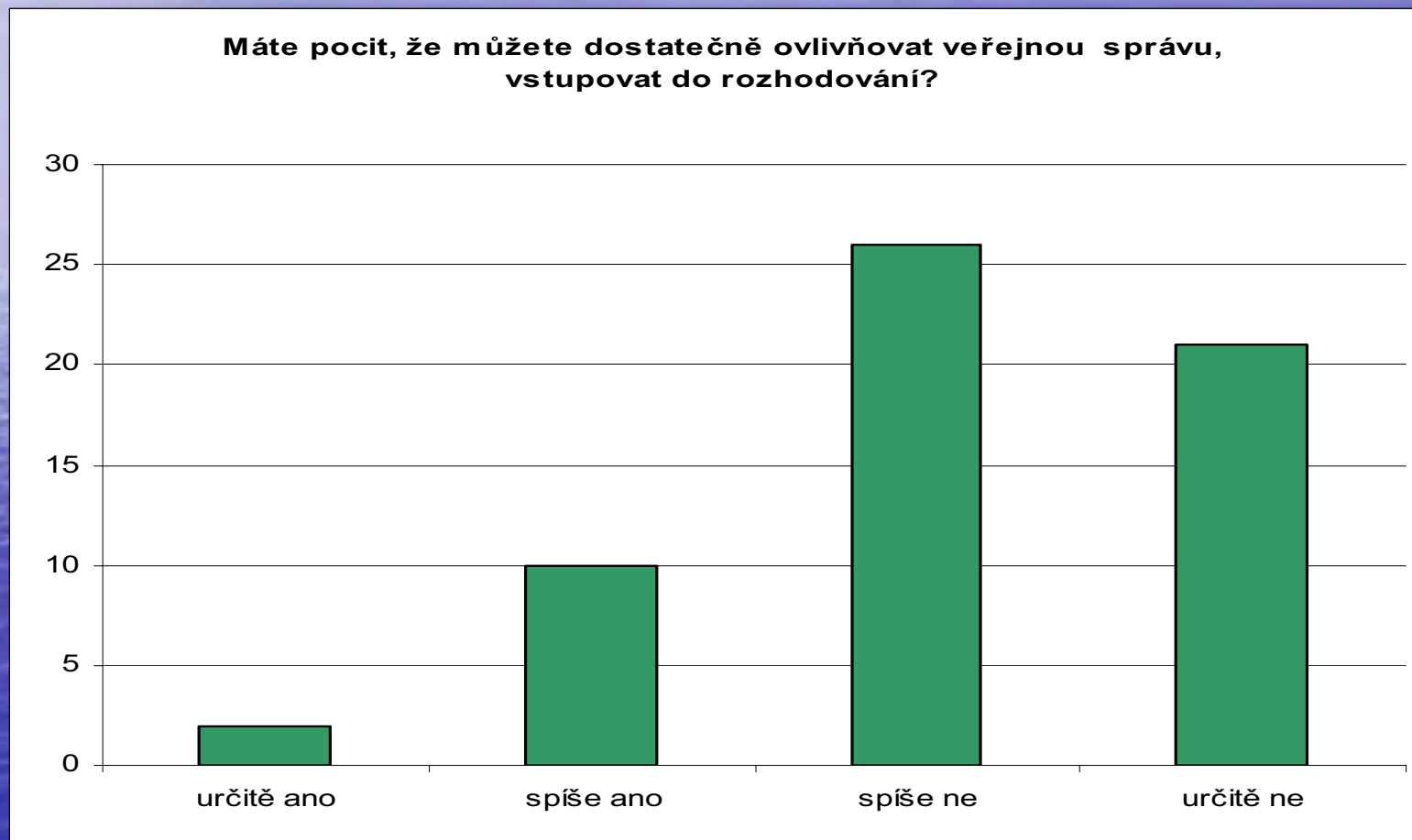

SUR LK

rozhovory a korespondenční anketa - laická veřejnost

(59)

(58)

- Při zpracování SUR LK jsme zjistili, že pro zdárné zavádění principů UR, kterými jsou *kvalita života, sociální spravedlnost, vnitrogenerační a mezigenerační odpovědnost, demokratické procesy* je nutné zvýšit povědomí občanů nejen o tom, co je UR, ale i co lze pod jednotlivými principy vnímat, jak a čím lze tyto principy v každodenním životě naplňovat.

„Sociokultura Krajiny podstávkových domů“= Společný život v souladu s UR

Za tímto účelem je nutné:

- Vytvořit vzdělávací a osvětové programy, texty, diskusní fóra, atd. k UR
- Provádět medializaci nejen UR, ale i popularizaci kroků k UR u jednotlivých samospráv
- Vybudovat komunikační systém pro potřeby rychlého přenosu informací ke všem občanům v území ⇒ *právo na informace*
- Zajištění zpětní vazby, tj. zajištění rychlého a pohodového spojení občanů se zástupci samospráv při řešení věcí veřejných ⇒ *zapojení veřejnosti do rozhodovacích procesů*

Popularizace a medializace UR

- I. Konference UR v ČR V/2003
doporučení ⇒ vznik RVUR ČR (nadresortní)
⇒ podpora regionálním SUR
- II. Konference UR v ČR X/2004
doporučení ⇒ pro celorepublikovou úroveň
⇒ pro úroveň regionů a obcí
- osvěta a vzdělávání k UR ⇒ mj. soutěže:
⇒ pro žáky 2. stupně ZŠ a víceletých gymnázií v LK „ROVNOVAHA“ XI/2004
⇒ pro studenty SŠ a SOU v LK „ROZVÍJÍ SE NÁŠ KRAJ UDRŽITELNĚ?“ XII/2005

JAK ROZUMÍM POJMU UDRŽITELNÝ ROZVOJ

SOUTĚZ PORADANA POD ZAŠTITOU LIBERECKÉHO KRAJE

Chceme se všichni mít dobře, mít dost peněz na dobré jídlo, bydlení, moderní oblečení, zábavu...
Chceme toho všeho užít a vy zdraví a být tak vzděláni, abychom všemu novému
a technicky složitějšímu co nás obklopuje dokázali dobře rozumět.

Jedlé potřebujeme mít zdravý vzduch, čistou vodu, mít kolem sebe pěknou přírodu a jezdit na dovolenou do pěkné krajiny.

Abychom tohle všechno mohli mít nejen my, naše děti, ale i děti našich dětí, je důležitá

ROUNOVÁHA

mezi třemi základními pilíři naší současné i budoucí existence:

EKONOMIKA

SPOLEČNOST

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Při každém rozhodování bychom měli mít na paměti

UDRŽITELNÝ ROZVOJ

To je takový přístup při rozhodování co oblékáme, abychom si vlastním hospodářením zajistili uspokojení všech našich potřeb (jídla, oblečení, vzdělání, zábavy, zdraví, odpočinku) a přitom za to nezaplatili příliš vysokou cenu: zničené životní prostředí a vyčerpané zdroje, které už dalším generacím neumožní spokojený život. A to platí podobně pro rozhodování v rodině, na radnici, nebo v parlamentu.

Zajímá se nám moc nedělá zrovna se takto rozumět.
Abychom toho zrovna děláli a zajížděli jsme udržitelny rozvoj, potřebujeme mít velmi dobře fungující systém, kterému říkáme

SPRAVA VĚCI VEŘEJNÝCH

(občané mají právo a břemeni občanství, o náše veřejné věci, například o územní plánování, rozhodují my.)

VĚŤ O TOM, ŽE V TAKOVÉM SYSTÉMU BYS INĚL TU NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ÚLOHU HRÁT PRÁVĚ TY?

ZUČASTNI SE NAŠÍ ANKETY A SOUTĚZE

Soutěžní otázka 1

1. Tvůj NÁVRH JMENA pro postavíčku, která je součástí tohoto LOGA:

Rozumné chování při výrobě, při nakupování i při užívání života máme mít na paměti všichni - nejen JA NEBO TY, ale i naši rodiče a dáda s babičkou a soused odvedle. Pokusme se společně tuhle myšlenku šířit nějak jednoduše. Vymysleli jsme si tohle LOGO - symbol. Jeho známost a hlavně známost myšlenek, která má LOGO pořad připomenat, může do budoucna moc pomáhat!!!!

Víš jistě o tom, že správné hospodaření vaší domácnosti je vlastně docela přesným obrazem udržitelneho rozvoje se všim co doma máme je přece dobře rozumně hospodařit = je třeba vydělávat peníze, ty pak správně rozpočítat na potraviny, bydlení, vzdělávání, zábavu, nepřýčvat přibím, nemít věci které ještě můžeme užít a my nebo jiní, lidé, nevyhazovat potraviny a věci, které mohou sloužit. Je třeba udržovat pořádek, ale i starat se o květiny, zvířata a nemocná...

Soutěžní otázka 1

2. Tvůj návrh sloganu, vtipu, nebo výzvy pro podporu udržitelneho rozvoje:

3. Rozumíš už pojmu UDRŽITELNÝ ROZVOJ ? uveď svoji definici (vysvětlení):

4. Udelej křížek u TŘI vlastností, které podle tebe nejlépe společně vystihují vlastnosti občana udržitelně se rozvíjející společnosti:

Skromnost
 Tvůrčivost
 Netečivost
 Šetrnost
 Kritičnost
 Vstřícnost

Vzdělanost
 Zodpovědnost
 Opatrnost
 Trpělivost
 Pracovitost

Sebevědomí
 Spolupráce
 Sobečnost
 Odvaha
 Demagogie

Návrh loga UR

(v rámci soutěže SŠ a SOU LK k UR r. 2005)

Návrh loga UR

(v rámci soutěže SŠ a SOU LK k UR r. 2005)

- **Rozvoj společnosti** = rozvoj vzdělanosti, zaměstnanosti, zdravotní péče a prevence, kultura, sport, atd.
- **Rozvoj ekonomiky** = rozvoj výrobních oborů, obchodu, bankovníctví atd.
- **Životní prostředí** = ochrana přírody, šetrné hospodaření a využívání obnovitelných zdrojů atd.
- **Správa věcí veřejných** = zásahy komunální samosprávy, státních orgánů, politiků, občanské aktivity, atd.

Děkuji za pozornost

RNDr. Jiřina Vargová

strategické plánování + udržitelný rozvoj

jirina.vargova@kraj-lbc.cz, tel. 603258954

OHRR KÚ Libereckého kraje